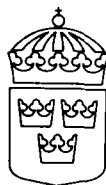

Finansutskottets betänkande

1988/89:FiU4

Ny riksbankslag och ändrat huvudmannaskap för
riksgäldskontoret

1988/89
FiU4

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet proposition 1986/87:143 om ny riksbankslag och ändrat huvudmannaskap för riksgäldskontoret.

De i propositionen föreslagna ändringarna i regeringsformen och riksdagsordningen har tagits upp till förnyat beslut av konstitutionsutskottet i betänkande 1988/89:KU2. Finansutskottet lägger här fram förslag med anledning av propositionens övriga lagförslag.

Utskottet tillstyrker propositionen, vilket innebär att riksgäldskontoret – som i 200 år har fungerat som ett riksdagsverk – nu kommer att få regeringen som huvudman. Förslagen innebär vidare att riksdagen får ett mer odelat ansvar för riksbanken, vars ledningsorganisation delvis ändras samtidigt som dess ställning som centralbank markeras.

Inledning

I *proposition 1986/87:143* om ny riksbankslag och ändrat huvudmannaskap för riksgäldskontoret har regeringen (finansdepartementet) – efter föredragning av statsrådet Kjell-Olof Feldt – föreslagit riksdagen att anta de i propositionen framlagda förslagen till

1. lag om ändring i regeringsformen,
2. lag om ändring i riksdagsordningen,
3. lag om Sveriges riksbank,
4. lag om upphävande av lagen (1982:1158) om riksgäldskontoret,
5. lag om statens upplåning,
6. lag om ändring i sekretesslagen (1980:100),
7. lag om ändring i lagen (1974:922) om kreditpolitiska medel,
8. lag om ändring i bestämmelserna (RFS 1968:8) om revision av riksdagsförvaltningen,
9. lag om ändring i lagen (1982:1255) om författningssamlingar för riksdagens förvaltningskontor och riksbanken,
10. lag om ändring i lagen (1984:665) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ,
11. lag om ändring i lagen (1974:922) om kreditpolitiska medel,
12. lag om ändring i valutalagen (1939:350),
13. lag om ändring i föräldrabalken,

14. lag om ändring i lagen (1924:322) om vård av omyndigs värdehandlingar,

1988/89:FiU4

15. lag om ändring i inkassolagen (1974:182).

Propositionens förslag till lag om ändring i regeringsformen (mom. 1) och lag om ändring i riksdagsordningen (mom. 2) har hänvisats till *konstitutionsutskottet*.

Övriga förslag har hänvisats till *finansutskottet*.

Finansutskottet bereddes våren 1987 tillfälle att yttra sig till konstitutionsutskottet över förslagen till lag om ändring i regeringsformen och lag om ändring i riksdagsordningen. Yttrandet (FiU 1986/87:4 y) återfinns som bilaga 2 till konstitutionsutskottets betänkande 1987/88:1 om ändring i 9 kap. regeringsformen, m.m. Riksdagen antog den 28 oktober 1987 som vilande förslagen till ändringar i regeringsformen och riksdagsordningen.

Finansutskottet behandlade våren 1987 propositionens förslag till lag om ändring i lagen (1974:922) om kreditpolitiska medel (mom. 7) i sitt betänkande 1986/87:28 om ändrade kassakrav.

I detta betänkande behandlar finansutskottet de återstående delarna av propositionens förslag, nämligen mom. 3–6 och 8–15 i hemställan.

Propositionens lagförslag återfinns i *bilaga 2* enligt följande:

1. lag om Sveriges riksbank,
2. lag om upphävande av lagen (1982:1158) om riksgäldskontoret,
3. lag om statens upplåning,
4. lag om ändring i sekretesslagen (1980:100),
5. lag om ändring i bestämmelserna (RFS 1968:8) om revision av riksdagsförvaltningen,
6. lag om ändring i lagen (1982:1255) om författningssamlingar för riksdagens förvaltningskontor och riksbanken,
7. lag om ändring i lagen (1984:665) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ,
8. lag om ändring i lagen (1974:922) om kreditpolitiska medel,
9. lag om ändring i valutalagen (1939:350),
10. lag om ändring i föräldrabalken,
11. lag om ändring i lagen (1924:322) om vård av omyndigs värdehandlingar,
12. lag om ändring i inkassolagen (1974:182).

Efter det att propositionen lades fram har riksdagen antagit en ny lag (1988:46) om revision av riksdagsförvaltningen m.m. (punkt 5) och en ny lag (1987:576) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ (punkt 7).

Skrivelse i ärendet har inkommit från Sveriges riksbank (1988-10-31).

I propositionen föreslås dels en ny riksbankslag, dels att huvudmannaskapet för riksgäldskontoret förs över från riksdagen till regeringen.

I förslaget till ny riksbankslag har en rad föråldrade bestämmelser i de nuvarande riksbankslagarna utmönstrats. Samtidigt har riksbankens uppgifter preciserats på ett mer ändamålsenligt sätt och så långt möjligt begränsats till att avse rena centralbanksuppgifter. I lagen anges att riksbanken har ansvar för kredit- och valutapolitiken. Banken skall också främja ett säkert och effektivt betalningsväsende. Riksbanken skall vidare vara bankernas bank samt ansvara för beredskapsplanläggning på bank- och betalningsväsendets område.

Antalet fullmäktige ökas från sju till åtta. Av dessa skall sju väljas av riksdagen. Dessa utser inom sig ordförande och väljer den åttonde fullmäktige som också skall vara chef för riksbanken. Dessutom väljs högst två vice riksbankschefer. Riksbankschefen väljs för en tid av fem år medan övriga fullmäktige utses för riksdagens valperiod, dvs. tre år.

Nyordningen innebär att regeringen inte längre kommer att utse fullmäktiges ordförande. Å andra sidan har det i lagförslaget föreskrivits att riksbanken skall samråda med det statsråd som regeringen bestämmer innan riksbanken fattar beslut av större penningpolitisk vikt.

Förslaget till ändrat huvudmannaskap för riksgäldskontoret medför inte någon ändring av kontorets huvuduppgift. Denna skall alltså vara att ta upp och förvalta lån för statens räkning. Riksgäldsfullmäktige avskaffas, men i den nya styrelsen skall finnas ett väsentligt parlamentariskt inslag.

Regeringen skall en gång varje år inhämta riksdagens bemyndigande att ta upp erforderliga lån för statens räkning. Regeringen avser i sin tur att delegera till riksgäldskontoret att ta upp sådana lån. Bemyndigandet föreslås vara beloppsmässigt opreciserat och av samma innebörd som i dag.

Utskottet

De i propositionen framlagda förslagen till ny riksbankslag och ändrat huvudmannaskap för riksgäldskontoret förutsätter vissa ändringar i regeringsformen (RF) och riksdagsordningen (RO). I dessa delar har propositionen remitterats till konstitutionsutskottet, medan den i övrigt hänvisats till finansutskottet.

Ärendets tidigare behandling

Under våren 1987 gav konstitutionsutskottet finansutskottet tillfälle att yttra sig i detta ärende. Finansutskottet tog då ställning till de mer principiella förslag som omfattas av ändringarna i regeringsformen och riksdagsordningen. I yttrandet (FiU 1986/87:4 y) rekommenderade finansutskottet konstitutionsutskottet att biträda förslaget om ändrat huvudmannaskap för riksgäldskontoret liksom förslaget om nya former för val av riksbanksfullmäktige. Detsamma gäller övriga i propositionen föreslagna ändringar i RF och RO.

Konstitutionsutskottet delade finansutskottets bedömning, och under hösten 1987 antog riksdagen som vilande grundlagsärende propositionens

förslag till ändring i regeringsformen och riksdagsordningens huvudbestämmelser (KU 1987/88:1). Sedan den nyvalda riksdagen tillträtt har konstitutionsutskottet den 8 november 1988 tagit upp ärendet till förnyad behandling och därvid justerat ett betänkande (1988/89:KU2) i vilket utskottet föreslår riksdagen att slutligt anta de vilande förslagen till ändring i regeringsformen och riksdagsordningen.

1988/89:FiU4

Ärendets fortsatta beredning

Om riksdagen ånyo beslutar i enlighet med konstitutionsutskottets förslag innebär detta att huvudmannaskapet för riksgäldskontoret förs över från riksdagen till regeringen per den 1 juli 1989. Beslutet skulle vad gäller riksbankens verksamhet få till följd att riksdagen får ett mer odelat ansvar för denna. Regeringen skall sålunda inte längre medverka vid valet av fullmäktige och i fortsättningen inte utse riksbanksfullmäktiges ordförande. I stället skall enligt RF 9:12 riksdagen välja sju fullmäktige vilka inom sig utser en ordförande. Dessa sju skall också välja en riksbankschef utanför den egna kretsen. Därmed markeras att riksbankschefen inte nödvändigtvis måste betraktas som en partiföreträdare, vilket är ämnat att skapa förutsättningar för kontinuitet på posten som riksbankschef. Den valda riksbankschefen skall också vara en åttonde fullmäktig. Önskvärdheten av att kunna upprätthålla kontinuiteten på denna post understryks ytterligare av att riksbankschefen utses för en period av fem år, medan mandatperioden för övriga fullmäktige sammanfaller med riksdagens valperiod.

Övriga av finansutskottet och konstitutionsutskottet redan bitradda ändringar i regeringsformen innebär att det i grundlag slås fast att riksbanken har ställning som rikets centralbank med ansvar för valuta- och kreditpolitik samt betalningsväsendet, liksom att riksbanken har rätt att ge ut mynt och bestämma utformningen av sedlar och mynt.

Ändringarna avseende riksbanken är avsedda att träda i kraft den 1 januari 1989 medan ändringarna avseende riksgäldskontoret skall gälla från den 1 juli 1989.

I och med att det vilande grundlagsförslaget nu kommit upp till förnyad riksdagsbehandling kan finansutskottet fullfölja beredningen av propositionens övriga förslag. Någon ny motion har inte väckts med anledning av den uppskjutna propositionen. Inte heller har det på annat sätt framkommit något nytt som föranleder utskottet att ompröva sin tidigare redovisade uppfattning i detta ärende. Dessa omständigheter bildar utgångspunkt för utskottets bedömning av de övriga lagstiftningsfrågor som tas upp i propositionen.

Inledningsvis kommer utskottet att behandla vissa frågor föranledda av det nya huvudmannaskapet för riksgäldskontoret. Därefter tar utskottet upp förslaget till ny riksbankslag samt vissa därmed sammanhängande lagförslag.

Förslaget att låta riksgäldskontoret bli en myndighet under regeringen har bl.a. till syfte att främja samordningen mellan statsupplåningen och finanspolitiken.

Behovet av en sådan samordning bör ses mot bakgrund av att statsskulden numera nått en betydande omfattning. På ett helt annat sätt än tidigare kan efterfrågan i samhället därmed påverkas genom valet av låneinstrument eller genom upplåningens inriktning. En ökad upplåning inom hushållssektorn har t.ex. en betydligt mer dämpande effekt på efterfrågan än om motsvarande upplåning görs hos riksbanken eller banksystemet. Statsupplåningen måste därför kunna samordnas med andra åtgärder av finanspolitisk natur vilket lämpligast sker genom att riksgäldskontoret organisatoriskt knys närmare finansdepartementet.

Statsskuldspolitiken bör emellertid också samordnas med den penningpolitik som riksbanken bär ansvaret för. I propositionen föreslås en samordningsmodell som innebär att riksgäldskontoret och riksbanken löpande utarbetar upplåningsplaner där tänkta emissionstillfällen och lånevolymers anges. Dessa upplåningsplaner får sedan i samråd med företrädare för riksgäldskontoret, riksbanken och finansdepartementet anpassas till den förda ekonomiska politiken. Utskottet finner den föreslagna lösningen av samordningen ändamålsenlig.

Ändringen av huvudmannskapet för riksgäldskontoret medför att lagen (1982:1158) om riksgäldskontoret bör upphävas. Därmed upphävs också det i lagen inskrivna bemyndigande som riksgäldskontoret har att ta upp lån för statens räkning. Ett nytt bemyndigande erfordras därför som ger regeringen motsvarande rätt att ta upp lån för statens räkning. En myndighet som är underordnad regeringen kan nämligen inte göra utfästelser på statens vägnar med direkt stöd av ett riksdagsbemyndigande. För en sådan befogenhet skall myndigheten ha stöd i ett beslut från regeringens sida.

I propositionen föreslås att bemyndigandet även i fortsättningen skall vara beloppsmässigt opreciserat samt omfatta samma låneändamål som för närvarande. Det innebär att upplåning skall få ske för att:

- finansiera löpande underskott i statsbudgeten och andra utgifter som grundar sig på riksdagens beslut,
- tillhandahålla sådana krediter och fullgöra sådana garantier som riksdagen beslutat om,
- amortera, lösa in och köpa upp statslån, samt
- tillgodose riksbankens behov av valutareserv och statspapper för marknadsoperationer.

Utskottet biträder dessa förslag. Såsom framhålls i propositionen finns det skäl som talar mot en beloppsmässig precisering av bemyndigandet. En mer ändamålsenlig lösning torde därför vara att riksdagen i enlighet med propositionens förslag varje år fattar beslut i denna fråga.

Utskottet vill i detta sammanhang erinra om att riksdagen på förslag av finansutskottet numera fastställer vissa allmänna riktlinjer för statsskuldspolitiken vilka delges fullmäktige i riksgäldskontoret. Sådana riktlinjer har

under de fyra senaste åren antagits i samband med behandlingen av utskottets betänkande om riktlinjer för den ekonomiska politiken. Riksdagen fastställer på motsvarande sätt också allmänna riktlinjer för kredit- och valutapolitiken vilka delges fullmäktige i riksbanken.

Enligt utskottets mening bör ett snarligt förfaringssätt tillämpas även i fortsättningen. Riksdagen bör således varje år fatta beslut om riktlinjer för statsskuldspolitiken. Genom detta beslut bör regeringen också erhålla ett formellt upplåningsbemyndigande för kommande budgetår. Som underlag för beslutet bör regeringen årligen lämna en redogörelse i finansplanen för sin syn på statsskuldspolitiken och i anslutning därtill inhämta det erforderliga bemyndigandet.

Det ändrade huvudmannaskapet för riksgäldskontoret aktualiserar också vissa revisionsfrågor.

Riksdagens revisorer granskar varje år riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning. Granskningen utmynnar i en berättelse vilken ingår i det material som ligger till grund för riksdagens beslut i fråga om ansvarsfrihet för fullmäktige. När regeringen övertar huvudmannaskapet kommer detta särskilda granskningsåliggande att upphöra, men riksgäldskontoret kommer liksom andra statliga myndigheter att omfattas av revisorernas stickprovsys inriktade förvaltningsrevision. Under hösten 1989 bör revisorerna på sedvanligt sätt överlämna en berättelse till riksdagen om sin granskning av riksgäldskontorets verksamhet under budgetåret 1988/89.

Riksgäldskontorets revisionsenhet svarar i dag för redovisningsrevisionen av riksdagens förvaltningskontor, riksdagens ombudsmän, riksdagens revisorer och Nordiska rådets svenska delegation. Denna granskningsuppgift föreslås bli överflyttad på riksbankens revisionsenhet per den 1 juli 1989. Utskottet har inget att erinra mot en sådan lösning. Det får förutsättas att riksgäldskontorets revisionsenhet svarar för granskningen av resp. myndighets årsbokslut för budgetåret 1988/89.

Riksbanken

Riksbankens verksamhet föreslås bli reglerad genom en ny lag som är avsedd att ersätta nuvarande riksbankslag (1934:437) och bankoreglements (RFS 1975:6), vilka i många avseenden framstår som både otidsenliga och svåröverskådliga. Till den nya lagen har också överförts myntlagens (1970:1028) föreskrifter om rikets mynt liksom de i lagen (1974:922) om kreditpolitiska medel intagna föreskrifterna om kassakrav för kreditinstitut.

Utskottet hälsar det framlagda lagförslaget med tillfredsställelse. Det har länge framstått som angeläget att få till stånd en mer modern lagreglering av riksbankens verksamhet. Lagförslaget är i långa stycken utformat som en instruktion för riksbanken. Föråldrade bestämmelser har rensats bort samtidigt som riksbankens uppgifter som centralbank preciserats på ett mer ändamålsenligt sätt.

I förslaget till riksbankslag återges också föreskrifterna i RF och RO om de nya formerna för val av fullmäktige och fullmäktiges sammansättning m.m. Den självständiga ställning som riksbanken får genom dessa förändringar har balanserats mot ett i lagen direkt föreskrivet krav på samverkan mellan

regering och riksbank om den ekonomiska politiken. I den föreslagna lydelsen av 42 § föreskrivs sålunda att riksbanken skall samråda med det statsråd som regeringen utser innan man fattar beslut av större penningpolitisk vikt.

Utskottet vill med anledning härav anföra följande. Riksbankens uppgift är att genomföra en penningpolitik vars inriktning beslutas av riksdagen. Vanligtvis måste de riktlinjer som riksdagen fastställer vara tämligen allmänt hållna. Liksom fallet är med statsskuldspolitiken måste riksbankens penningpolitiska beslut stå i direkt samklang med de ekonomisk-politiska åtgärder som regeringen vidtar. Det ter sig därför rimligt att föreskriva att riksbankens viktigare penningpolitiska beslut skall föregås av samråd med företrädare för regeringen. Ett sådant förfarande överensstämmer för övrigt också med gällande praxis.

För tydlighetens skull kan det finnas skäl att ange att med penningpolitiska beslut åsyftas här beslut av såväl kreditpolitisk som valutapolitisk natur. Statsskuldspolitiska kommittén har i sitt betänkande Riksbanken och riksgäldskontoret (SOU 1986:22) givit några exempel på sådana penningpolitiska beslut som enligt kommitténs mening är av den arten att de bör föregås av ett samråd. Kommittén pekar därvid särskilt ut beslut om:

- det sätt på vilket den svenska valutans värde bestäms i förhållande till andra valutor,
- kronans riktkurs och dess svängningsmarginaler när någon form av fast växelkurs tillämpas,
- väsentlig ändring av ränteläget oavsett om detta åstadkoms med administrativt beslut eller marknadsoperationer,
- väsentlig ändring av penningpolitisk målvariabel om sådan används,
- väsentlig ändring av tillämpningsbestämmelserna till kreditpolitisk lagstiftning, och
- väsentlig lånetransaktion som avser utländsk valuta.

Under senare år har riksbankens räntestyrning i stor utsträckning inriktats på att påverka räntan på dagslänemarknaden. Riksbanken har genom marknadsoperationer dränerat eller tillfört likviditet i banksystemet, vilket tvingat bankerna att låna i riksbanken på önskad nivå i den s.k. räntetrappan. Den marginalkostnad som bankerna har för sin upplåning i riksbanken påverkar räntenivåerna på penning- och obligationsmarknaden. Även om marknadsoperationer görs i endast en marknad kan riksbanken således påverka räntorna på flera marknader.

I en skrivelse till utskottet har riksbanken framhållit det som önskvärt att i dessa sammanhang kunna agera också i marknaden för depositioner. Handel med depositioner sker till standardiserade belopp och löptider. Med den föreslagna utformningen av riksbankslagens 18 § möter det i och för sig inget hinder för riksbanken att delta i en sådan depositionshandel. I samma lagrum föreskrivs emellertid att de av riksbanken tillämpade räntevillkoren skall offentliggöras, vilket inte är förenligt med en handel av detta slag. Liksom vid s.k. repotransaktioner (marknadsoperationer med avtal om återförsäljning) bör nämligen inte den vid varje affär tillämpade räntesatsen offentliggöras eftersom detta är en uppgift som parterna på penningmarknaden förutsätter

behandlas under sekretess. Skall riksbanken ha möjlighet att delta i depositionshandeln får alltså räntevillkoren inte offentliggöras, framhåller riksbanken i sin skrivelse.

1988/89:FiU4

Utskottet får med anledning härav anföra följande. Såsom framgår av motivuttalandena på s. 69 i propositionen är det sådana "allmänna villkor som fullmäktige beslutar" som omfattas av det i 18 § första stycket inskrivna kravet på offentliggörande. Med formuleringen åsyftas de allmänt gällande räntevillkor efter vilka riksbanken beviljar kredit till svenska bankinstitut – dvs. nivåerna i räntetrappan – och tar emot inlåning från dessa. Härav följer att de räntevillkor som riksbanken tillämpar i förhållande till varje enskilt institut inte omfattas av kravet på offentliggörande. Vidare följer härav att uppgifterna om avtalade räntevillkor inte heller skall offentliggöras när riksbanken deltar i en marknad. Sådana uppgifter är sekretessbelagda enligt 8 kap. 8 § sekretesslagen (1980:100).

En nyhet i lagförslaget är att fullmäktige varje år skall fastställa en budget för riksbankens förvaltningsverksamhet och att denna budget skall tillställas riksdagen och riksdagens revisorer för kännedom. Förslaget har tillkommit därför att riksbankens verksamhet inte finansieras med anslag på statsbudgeten. Genom att överlämna budgeten får riksdagen möjlighet att anlägga synpunkter på dess innehåll i anslutning till granskningen av fullmäktiges förvaltning av banken. Avsikten är således inte att riksdagen skall fastställa budgeten före varje verksamhetsår utan den skall ingå bland materialet för finansutskottets granskning. Någon motionsrätt över budgeten behöver därför inte föreligga. Med hänsyn härtill framstår det som mer ändamålsenligt att budgeten tillställs riksdagens finansutskott direkt. I den mån budgetens innehåll är av mer allmänt intresse för bedömningen av frågan om ansvarsfrihet för fullmäktige kommer utskottet att publicera budgeten som en bilaga till sitt granskningsbetänkande. Utskottets förslag i detta avseende föranleder en mindre ändring i lagförslagets 47 §.

Utskottet har även i övrigt gjort vissa smärre jämkningar i de framlagda lagförslagen. Justeringarna är av närmast redaktionell natur och främst föranledda av att andra lagar och förordningar ändrats under den tid detta ärende har varit vilande. Propositionens författningsförslag återges i den till detta betänkande fogade *bilaga 2*. Utskottets motsvarande förslag redovisas i *bilaga 1*. I det följande kommenterar utskottet de ändringar som utskottet har gjort i propositionens författningsförslag.

Förslaget till lag om Sveriges riksbank

I 33 § anges valbarhetskraven för fullmäktig, däribland kravet att fullmäktig inte får vara omyndig eller försatt i konkurs. Utskottets ändring är föranledd av att institutet omyndigförklaring kommer att avskaffas vid det kommande årsskiftet (prop. 1987/88:124, 1988/89:LU9).

Enligt den i propositionen föreslagna formuleringen för 36 § fjärde stycket inrättas ordinarie tjänster vid riksbanken av riksdagen. Tjänsterna som riksbankschef och vice riksbankschefer tillsätts med förordnande för fem år medan övriga ordinarie tjänster tillsätts med förordnande för högst tre år.

För myndigheter underställda regeringen har begreppet ordinarie tjänst och ett antal andra tjänstebenämningar sammanförts till ett nytt begrepp kallat lönetjänst (jfr SFS 1988:1020 och 1021). Ändringen gäller från den 1 november 1988. Enligt vad utskottet inhämtat från riksdagens förvaltningskontor kommer en motsvarande ändring att göras för tjänster inom riksdagen och dess myndigheter. Riksbankslagen bör anpassas till detta.

De tjänster som åsyftas i det aktuella lagrummet är förutom tjänsterna som riksbankschef och vice riksbankschef fyra tjänster som riksbanksdirektör och tre tjänster som biträdande riksbanksdirektör. Samtliga dessa tjänster har beteckningen p, vilket innebär att de tillsätts med förordnande för bestämd tid. För att åstadkomma den avsedda anpassningen bör 36 § fjärde stycket i stället knyta an till detta begrepp.

Smärre ändringar har därutöver gjorts i 35–36, 38–40 och 43 §§ samt i ikraftträdandebestämmelserna. En ändring som gjorts i 54 § kommenteras nedan.

Förslaget till lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

Av propositionens förslag till lydelse av 8 kap. 8 § sekretesslagen framgår att sekretess skall gälla i riksbankens kassarörelse, valutahandel, in- och utlåningsrörelse, betalningsutjämning samt handel med värdepapper. Denna sekretess får brytas om det framkommer uppgifter som ger anledning anta att ett brott har begåtts. Då skall nämligen riksbanken enligt 54 § riksbankslagen bryta sekretessen för att underrätta polis- eller åklagarmyndighet.

Av 19 § 1 riksbankslagen framgår att riksbanken utöver handel med värdepapper får handla med rättigheter och skyldigheter som knyter an till sådana tillgångar. Även denna handel bör omfattas av bestämmelserna i 8 kap. 8 § sekretesslagen och 54 § riksbankslagen. Utskottet föreslår därför att dessa båda lagrum kompletteras på det sätt som framgår av utskottets lagförslag.

Förslaget till lag om ändring i lagen (1988:46) om revision av riksdagsförvaltningen m.m.

Utskottets ändringar utgår från en av riksdagen antagen lag om revisionen av riksdagsförvaltningen m.m. som inte var känd då propositionen överlämnades till riksdagen. Ändringarna överensstämmer emellertid i sak med propositionens förslag. En mindre ändring har därjämte gjorts i 6 §. Sålunda bör i överensstämmelse med gängse terminologi begreppet god *redovisnings*-sed ersätta det där intagna uttrycket god *revisionssed*.

Förslaget till lag om ändring i lagen (1987:576) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ

Även i detta fall utgår utskottets ändringar från en senare antagen lag. I sak överensstämmer de emellertid med propositionens förslag.

Förslaget till lag om ändring i lagen (1986:786) med instruktion för riksdagens ombudsmän 1988/89:FiU4

Eftersom instruktionen för riksdagens ombudsmän innefattar vissa föreskrifter som berörs av förslaget till ny riksbankslag bör enligt utskottets mening en ändring av instruktionen göras redan i detta sammanhang.

Hemställan

Utskottet hemställer

att riksdagen med anledning av proposition 1986/87:143 antar de av utskottet i *bilaga 1* framlagda förslagen till

1. lag om Sveriges riksbank,
2. lag om upphävande av lagen (1982:1158) om riksgäldskontoret,
3. lag om statens upplåning,
4. lag om ändring i sekretesslagen (1980:100),
5. lag om ändring i lagen (1988:46) om revision av riksdagsförvaltningen m.m.,
6. lag om ändring i lagen (1982:1255) om författningssamlingar för riksdagens förvaltningskontor och riksbanken,
7. lag om ändring i lagen (1987:576) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ,
8. lag om ändring i lagen (1974:922) om kreditpolitiska medel,
9. lag om ändring i valutalagen (1939:350),
10. lag om ändring i föräldrabalken,
11. lag om ändring i lagen (1924:322) om vård av omyndigs värdehandlingar,
12. lag om ändring i inkassolagen (1974:182),
13. lag om ändring i lagen (1986:765) med instruktion för riksdagens ombudsmän.

Stockholm den 17 november 1988

På finansutskottets vägnar

Anna-Greta Leijon

Närvarande: Anna-Greta Leijon (s), Anne Wibbe (fp), Roland Sundgren (s), Arne Andersson i Gamleby (s), Gunnar Björk (c), Rune Rydén (m), Iris Mårtensson (s), Lisbet Calner (s), Arne Kjörnsberg (s), Filip Fridolfsson (m), Ivar Franzén (c), Hans Petersson (vpk), Carl Frick (mp), Marianne Carlström (s), Sonia Karlsson (s), Ingela Mårtensson (fp) och Inger René (m).

Huvudmannaskapet för riksgäldskontoret

Gunnar Björk och Ivar Franzén (båda c) anför:

Finansutskottet har tidigare yttrat sig till konstitutionsutskottet i detta ärende (FiU 1986/87:4 y). I en avvikande mening som fanns fogad till yttrandet framhöll centerens företrädare i utskottet bl.a. att de i frågan om huvudmannaskapet för statsupplåningen inte kunde dela de bedömningar som gjordes av utskottets majoritet.

Enligt centerens uppfattning kommer riksdagens kontroll över riksgäldskontoret att försvagas när huvudmannaskapet förs över på regeringen. I dag bereder finansutskottet ärenden angående riksgäldskontoret och granskar årligen kontorets förvaltning. Den parlamentariskt sammansatta fullmäktigeförsamlingen sammanträder varje vecka, och riksdagen har genom den en direkt insyn i riksgäldskontorets verksamhet. Denna styrelses kontrollmöjligheter är som vi ser det vida överlägsna den granskning som riksdagen kommer att kunna utöva genom konstitutionsutskottet efter det ändrade huvudmannaskapet.

I samband med riksdagens förnyade behandling av ärendet har vi bedömt det som mest lämpligt att på detta sätt markera att vi står kvar vid denna uppfattning.

Utskottets lagförslag

1988/89:FiU4

Bilaga 1

Utskottets

lagförslag

1 Förslag till

Lag om Sveriges riksbank

Härigenom föreskrivs följande.

Propositionens förslag

Utskottets förslag

Inledande bestämmelser

1 § Sveriges riksbank, som enligt 9 kap. 12 § regeringsformen är landets centralbank och en myndighet under riksdagen, får endast bedriva eller ta del i sådan verksamhet som enligt lag ankommer på riksbanken.

2 § Riksbanken skall ha en grundfond som uppgår till ettusen miljoner kronor, en reservfond som uppgår till femhundra miljoner kronor samt en dispositionsfond.

3 § Med bankinstitut förstås i denna lag bankaktiebolag, sparbanker och centrala föreningsbanker.

Med kreditinstitut förstås bankinstitut, lokala föreningsbanker, kreditaktiebolag, finansbolag, fondkommissionsbolag, allmänna pensionsfonden, försäkringsföretag med svensk koncession, landshypoteks- och stadshypoteksinstitutionerna samt Svenska skeppshypotekskassan.

Ändamål

4 § Riksbanken har enligt 9 kap. 12 § regeringsformen ansvar för valuta- och kreditpolitik. Den skall också främja ett säkert och effektivt betalningsväsende.

Betalningsväsendet

5 § Enligt 9 kap. 13 § regeringsformen har riksbanken ensam rätt att ge ut sedlar och mynt samt att bestämma om utformningen av de sedlar och mynt som banken ger ut.

Sedlar och mynt som ges ut av riksbanken är lagliga betalningsmedel.

Penningheten i Sverige kallas krona. Kronan delas i etthundra öre.

6 § Sedlar får ges ut med valörerna tio, tjugo, femtio, etthundra, femhundra, ettusen och tiotusen kronor.

Mynt får ges ut med valörerna tio öre, femtio öre, en krona, fem kronor och tio kronor.

Dessutom får minnes- och jubileumsmynt med andra valörer ges ut.

7 § Riksbanken skall svara för landets försörjning med sedlar och mynt.

8 § Sedlar och mynt som är skadade eller förslitna får lösas in av riksbanken. För sedlar som blivit helt förstörda får riksbanken betala ersättning.

Om särskilda skäl finns, får riksbanken lösa in sedlar och mynt som upphört att vara lagliga betalningsmedel.

Valuta- och kreditpolitik

9 § Riksbanken skall följa utvecklingen på valuta- och kreditmarknaderna samt vidta erforderliga penningpolitiska åtgärder.

10 § Riksbanken skall bestämma det system som skall gälla för att fastställa kronans värde i förhållande till utländska valutor samt bestämma om tillämpningen av detta system.

11 § Det ankommer på riksbanken att i valutapolitiskt syfte hålla tillgångar i utländsk valuta, utländska fordringar och guld.

12 § Riksbanken får i valutapolitiskt syfte köpa, sälja och förmedla utländsk valuta, utländska statspapper, andra lätt omsättningsbara skuldebrev i utländsk valuta och guld samt rättigheter och skyldigheter som anknyter till nämnda tillgångar.

13 § I valutapolitiskt syfte får riksbanken ta upp utländsk kredit och kredit i utländsk valuta, bevilja kredit till annan centralbank och till Internationella valutafonden samt bevilja kredit inom ramen för verksamheten i Banken för internationell betalningsutjämning.

Efter medgivande av riksdagen får riksbanken i valutapolitiskt syfte bevilja kredit till andra internationella finansorgan som Sverige är medlem i och sluta avtal om långsiktiga internationella låneåtaganden.

Riksbanken får också efter medgivande av riksdagen av egna medel tillskjuta insatskapital i internationella finansorgan som Sverige är medlem i.

14 § Riksbanken får förvärva de särskilda dragningsrätter som tillkommer Sverige genom deltagandet i Internationella valutafonden. Det åligger vidare riksbanken att fullgöra de skyldigheter som följer av Sveriges deltagande i detta system.

15 § Riksbanken får verka som förbindelseorgan i förhållande till internationella finansorgan som Sverige är medlem i.

16 § Riksbanken får med eller utan räntegottgörelse ta emot insättningar i valuta eller guld från andra stater, mellanstatliga organ och bankinrättningar. Riksbanken får göra sådana insättningar hos bankinrättningar.

Riksbanken får även ingå avtal om skyldigheter och rättigheter som anknyter till de insättningar som anges i första stycket.

17 § Bestämmelser om riksbankens ytterligare uppgifter och befogenheter inom det valutapolitiska området finns i valutalagen (1939: 350).

18 § Riksbanken får på penningpolitiskt motiverade villkor bevilja kredit till och ta emot inlåning från svenska bankinstitut samt medverka i betalningsutjämning. Räntevillkoren för denna ut- och inlåning skall offentliggöras.

Om det finns synnerliga skäl, får riksbanken även på andra villkor än som avses i första stycket bevilja kredit till svenska bankinstitut och till andra företag som står under tillsyn av bank- eller försäkringsinspektionen.

19 § I syfte att påverka kreditmarknaden får riksbanken

1. köpa, sälja och förmedla svenska statspapper, andra lätt omsättningsbara skuldebrev samt rättigheter och skyldigheter som anknyter till sådana tillgångar,

2. om särskilda skäl finns ge ut egna skuldebrev med kort löptid.

20 § I kreditpolitiskt syfte får riksbanken genom beslut i enskilda fall uppställa kassakrav gentemot kreditinstitut.

Med kassakrav avses att viss andel, högst femton procent, av kreditinstitutets placeringar eller förbindelser, beräknade på det sätt riksbanken i det enskilda fallet bestämmer, skall under angiven tid motsvaras av medel som med eller utan räntegottgörelse skall inestå på räkning för institutet i riksbanken. I den utsträckning riksbanken i det enskilda fallet bestämmer likställs med sådana medel kreditinstitutets ineliggande kassa.

21 § Bestämmelser om möjlighet för riksbanken att använda vissa andra kreditpolitiska medel finns i lagen (1974: 922) om kreditpolitiska medel.

22 § Efter anmodan av riksbanken skall ett kreditinstitut till riksbanken lämna de uppgifter som riksbanken anser nödvändiga för att bedöma om en penningpolitisk åtgärd behöver vidtas eller för att utforma ett beslut om en sådan åtgärd.

Övriga uppgifter

23 § Riksbanken skall ta emot betalningar till och göra utbetalningar för staten.

För att täcka statens kortfristiga medelsbehov får riksbanken bevilja staten kontokredit.

24 § Inom ramen för riksbankens uppgifter som centralbank får riksbanken förvärva aktier, andelar i ekonomiska föreningar och liknande rättigheter och ta på sig de förpliktelser som är förenade med dessa rättigheter.

25 § Riksbanken får själv eller genom bolag som ägs av banken bedriva tryckerirörelse, papperstillverkning och tillverkning av sedlar samt tillverkning av mynt, medaljer och liknande föremål.

26 § Riksbanken får förvärva fastigheter och inventarier som är avsedda för den verksamhet som banken bedriver eller har del i.

För att skydda en fordran får riksbanken förvärva varje slag av egendom. Sådan egendom skall avyttras så snart det är lämpligt och senast när det kan ske utan förlust.

27 § Riksbanken får mot betalning utföra tjänster som har anknytning till bankens verksamhet som centralbank.

28 § Riksbanken får efter prövning i varje enskilt fall medge ackord samt besluta om avskrivning, nedsättning eller eftergift av fordran som banken har.

29 § Uppkommer i riksbankens verksamhet anledning att väcka en fråga om författningsändring eller annan åtgärd från statens sida, får fullmäktige göra framställning i ämnet till riksdagen eller regeringen.

30 § Vid planeringen och genomförandet av riksbankens verksamhet i fred skall de krav beaktas som totalförsvaret ställer.

Det åligger riksbanken att ansvara för beredskapsplanläggningen på bank- och betalningsväsendets område. Härvid skall riksbanken i erforderlig utsträckning samråda med berörda myndigheter, kreditinstitut och andra företag. Överstyrelsen för civil beredskap skall hållas underrättad om beredskapsplanläggningen.

Organisation m.m.

31 §

Enligt 9 kap. 12 § regeringsformen förvaltas riksbanken av åtta fullmäktige av vilka sju väljs av riksdagen och en, som är riksbankens chef, väljs av de övriga fullmäktige. De sistnämnda väljer även inom sig ordförande.

Fullmäktige väljer inom sig en eller flera vice ordförande. Riksbankschefen får inte väljas till vice ordförande.

32 §

Enligt 8 kap. 6 § riksdagsordningen väljer fullmäktige utom sig högst två vice riksbankschefer och bestämmer i vilken inbördes ordning dessa, vid förhinder för riksbankschefen, skall vara suppleant för denne i fullmäktige.

Vice riksbankschef utövar även i övrigt riksbankschefens tjänst när denne har förhinder. Efter beslut av riksbankschefen inträder vice riksbankschef också i andra fall i riksbankschefens ställe vid behandlingen av vissa ärenden eller grupper av ärenden.

33 §

Fullmäktig får inte vara statsråd eller ledamot eller suppleant i styrelsen för ett kreditinstitut. Fullmäktig får inte heller vara *omyndig* eller *försatt* i konkurs.

Fullmäktig får inte vara statsråd eller ledamot eller suppleant i styrelsen för ett kreditinstitut. Fullmäktig får inte heller vara *underårig* eller i konkurs *eller ha förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken*.

Första stycket gäller också vice riksbankschef.

34 §

Riksbankens verksamhet bedrivs vid ett huvudkontor i Stockholm, där också fullmäktige har sitt säte.

Riksbanken bedriver dessutom verksamhet vid regionkontor, kassakontor och sedeldepåer till det antal och på de orter som riksbanken bestämmer.

35 §

Vid huvudkontoret finns en revisionsenhet samt de övriga enheter som fullmäktige beslutar.

Under fullmäktige leds riksbankens verksamhet av riksbankschefen. Verksamheten vid revisionsenheten leds dock av fullmäktige, om annat inte följer av lagen (*RFS 1968:8*) om revision av riksdagsförvaltningen.

Under fullmäktige leds riksbankens verksamhet av riksbankschefen. Verksamheten vid revisionsenheten leds dock av fullmäktige, om annat inte följer av lagen (*1988:46*) om revision av riksdagsförvaltningen *m.m.*

Ärendenas fördelning mellan enheterna skall framgå av en arbetsordning för riksbanken.

Revisionsenheten vid riksbanken utför också revision av riksdagens förvaltningskontor, riksdagens ombudsmän, riksdagens revisorer och Nordiska rådets svenska delegation enligt revisionsplaner som fastställs av respektive myndighet.

36 §

Hos riksbanken finns personal enligt upprättad personalförteckning samt annan personal i mån av behov och tillgång på medel enligt gällande budget.

Riksbanken får anlita utomstående för särskilda uppdrag i mån av behov och tillgång på medel enligt gällande budget.

Utöver vad som följer av 9 § anställningsstadgan (RFS 1976:7) för riksdagen och dess organ får tjänster som tillsätts av fullmäktige tillsättas utan att de kungörs lediga till ansökan.

Ordinarie tjänster vid riksbanken inrättas av riksdagen. De ordinarie tjänsterna som riksbankschef och vice riksbankschefer tillsätts med förordnande för fem år. Övriga ordinarie tjänster tillsätts med förordnande för högst tre år.

Utöver vad som följer av 9 § anställningsförordningen¹ (1965:601) får tjänster som tillsätts av fullmäktige tillsättas utan att de kungörs lediga till ansökan.

Tjänster med beteckningen p enligt 8 § anställningsförordningen (1965:601) inrättas av riksdagen. Tjänsterna som riksbankschef och vice riksbankschefer tillsätts med förordnande för fem år. Tjänsterna som riksbanksdirektörer och biträdande riksbanksdirektörer tillsätts med förordnande för högst tre år.

37 §

Enligt de förutsättningar som anges i 4 kap. 2 § punkterna 2 och 3 lagen (1976:600) om offentlig anställning får riksbanken i särskilda fall besluta att endast svensk medborgare får inneha eller utöva tjänst inom riksbanken.

38 §

Riksbanken beslutar arbetsordning och de föreskrifter i övrigt som behövs för arbetet inom banken.

Riksbanken beslutar om arbetsordning och de föreskrifter i övrigt som behövs för arbetet inom banken.

Riksbanken beslutar också i enskilda fall i frågor som rör personal och uppdragstagare hos banken, i den mån inte annat följer av lag eller beslut av riksdagen eller av riksdagens förvaltningskontor.

39 §

Beträffande ersättning till fullmäktige och suppleanter finns föreskrifter i lagen (1984:665) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.

Beträffande ersättning till fullmäktige och suppleanter finns föreskrifter i lagen (1987:576) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.

¹ Jämför RFS 1987:3 med föreskrift om tillämpningen av anställningsförordningen (1965:601) vid riksdagen och dess myndigheter.

1 mom. Till ledamöter i den i 6 a § valutalagen (1939:350) nämnda valutastyrelsen skall fullmäktige utse dels från riksbanken en vice riksbankschef, en fullmäktig eller suppleant för fullmäktig och en riksbanksdirektör, dels utanför banken fyra ledamöter, av vilka två skall representera bankväsendet och näringslivet i övrigt och två arbetstagarna. Fullmäktige skall dessutom utse högst två suppleanter för varje ledamot.

Vice riksbankschefen är valutastyrelsens ordförande. Fullmäktige förordnar en av de övriga inom riksbanken utsedda ledamöterna att vara vice ordförande.

Valutastyrelsen är beslutförför när minst fem ledamöter är närvarande.

2 mom. Ärende som valutastyrelsen skall ta befattning med avgörs i valutastyrelsen, i valutastyrelsens direktion (valutadirektionen) eller av enskilda tjänstemän, en eller två i förening.

Valutastyrelsen avgör ärenden rörande tillämpningsföreskrifter enligt 6 a § andra stycket valutalagen (1939:350) samt övriga ärenden som innefattar väsentliga principfrågor eller på annat sätt är av större betydelse.

Valutadirektionen skall förbereda ärenden som skall avgöras av valutastyrelsen och under styrelsen leda valutaregleringen. I valutadirektionen avgörs ärenden som utan att kräva valutastyrelsens avgörande bedöms betydelsefulla.

Enskilda tjänstemän, en eller två i förening, vilka därtill erhållit valutastyrelsens bemyndigande, avgör de ärenden som inte ankommer på valutastyrelsen eller valutadirektionen.

3 mom. Valutadirektionen består av den vice riksbankschef och riksbanksdirektör som ingår i valutastyrelsen, två av deras suppleanter i styrelsen samt den gruppchef eller motsvarande tjänsteman till vars verksamhetsområde ärendet hör. Har för vice riksbankschefen eller riksbanksdirektören utsetts mer än en suppleant bestämmer valutastyrelsen vilken av de två som skall ingå i valutadirektionen. Valutastyrelsen skall utse två tjänstemän i riksbanken som suppleanter för valutadirektionens ständiga ledamöter. Vice riksbankschefen är ordförande och riksbanksdirektören vice ordförande i valutadirektionen. Beslutförhet kräver att tre är närvarande.

4 mom. Har på sätt som föreskrivs i 6 a § femte stycket valutalagen (1939:350) ett yrkande framställts om att beslut som valutastyrelsen fattar skall underställas fullmäktiges prövning, skall sökanden i ärendet underrättas om detta snarast möjligt och senast i samband med att han får meddelande om innehållet i styrelsens beslut.

Fullmäktig eller suppleant för fullmäktig får inte delta i fullmäktiges handläggning av ett ärende som han tagit befattning med i valutastyrelsen.

5 mom. Beträffande arvoden till valutastyrelsen finns föreskrifter i lagen (1984:665) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ. Vid resa, som föranleds av uppdraget, har ledamot och suppleant rätt till resekostnadsersättning och traktamente enligt vad som gäller för riksbanksdirektör.

5 mom. Beträffande arvoden till valutastyrelsen finns föreskrifter i lagen (1987:576) om arvoden m.m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ. Vid resa, som föranleds av uppdraget, har ledamot och suppleant rätt till resekostnadsersättning och traktamente enligt vad som gäller för riksbanksdirektör.

41 §

Av fullmäktige avgörs

1. författningsfrågor,
 2. frågan om fastställande av arbetsordning samt andra viktigare frågor om riksbankens organisation och arbetsformer,
 3. frågor om systemet för att bestämma kronans värde i förhållande till andra valutor,
 4. frågor om riktlinjer för förvaltningen av de tillgångar som anges i 11 §,
 5. frågor om viktigare internationella kreditavtal,
 6. frågor om diskonto och om räntevillkor vid ut- och inlåning enligt 18 § första stycket samt villkor vid utlåning enligt 18 § andra stycket,
 7. frågor om viktigare rekommendationer till eller överenskommelser med kreditinstitut,
 8. frågor om kassakrav och särskild avgift när kassakrav inte uppfylls,
 9. frågor om statens kontokredit,
 10. frågor om förvärv av aktier eller andelar enligt 24 §,
 11. viktigare frågor om ackord, avskrivning, nedsättning eller eftergift av fordran,
 12. frågor om upprättande av personalförteckning, om beslut som avses i 37 § samt om tillsättande av tjänster som riksbanksdirektör, avdelningschef eller direktör för regionkontor,
 13. frågor om skiljande från annan anställning än provanställning eller om skiljande från uppdrag eller om disciplinansvar, åtalsanmälan, avstängning eller läkarundersökning,
 14. övriga frågor som enligt denna eller annan lag skall avgöras av fullmäktige, samt
 15. frågor som fullmäktige finner vara av större vikt eller som riksbankschefen hänskjuter till fullmäktige.
- Ärenden som inte skall avgöras av fullmäktige avgörs av riksbankschefen. I den mån sådana ärenden inte är av det slag att de behöver prövas av riksbankschefen, får de avgöras av annan tjänsteman enligt vad som anges i arbetsordningen eller i särskilda beslut.

42 §

Innan riksbanken fattar beslut av större penningpolitisk vikt skall samråd ske med det statsråd som regeringen bestämmer.

Kan samråd inte komma till stånd och finns det synnerliga skäl får riksbanken besluta utan samråd.

43 §

Fullmäktige skall sammanträda minst en gång varannan vecka. Vid sammanträdena skall protokoll föras.

Fullmäktige är beslutföra när minst sex ledamöter är närvarande. Ärenden som kräver ett skyndsamt beslut får dock avgöras av fem ledamöter, om minst fyra av dem är ense om beslutet. Vid omröstning skall varje ledamot ge sin mening till känna.

Om omröstning i vissa personalfrågor finns bestämmelser i 5 § lagen (RFS 1980:4) om beslutande organ i

Om omröstning i vissa personalfrågor finns bestämmelser i 5 § lagen (RFS 1980:4) om beslutande organ i

Propositionens förslag

frågor om disciplinansvar m.m. beträffande arbetstagare hos riksdagen och dess myndigheter och i 24 § anställningsstadgan (RFS 1971:3) för riksdagen och dess organ.

Utskottets förslag

frågor om disciplinansvar m.m. beträffande arbetstagare hos riksdagen och dess myndigheter och i 26 § anställningsförrordningen¹ (1965:601).

1988/89:FiU4

Bilaga 1
Utskottets
lagförslag

44 §

Om ett ärende som skall behandlas av fullmäktige är av ringa betydelse eller av särskilt brådskande art får ärendet avgöras genom meddelanden mellan ledamöterna.

45 §

Fullmäktige får inte sammanträda på ett område som är ockuperat av främmande makt.

46 §

I skrivelse som fullmäktige avger till riksdagen eller regeringen skall det anges vilka ledamöter som deltagit i beslutet och vem som varit föredragande. Har skiljaktig mening anmälts i ärendet, skall den anges i skrivelsen eller framgå av bifogat protokollsutdrag.

Budget, redovisning och vinstdisposition

47 §

Kalenderår är riksbankens räkenskapsår.

Varje år före utgången av december månad skall fullmäktige fastställa en budget för riksbankens förvaltningsverksamhet under det följande räkenskapsåret. Budgeten skall tillställas riksdagen och riksdagens revisorer för kännedom.

Varje år före utgången av december månad skall fullmäktige fastställa en budget för riksbankens förvaltningsverksamhet under det följande räkenskapsåret. Budgeten skall tillställas riksdagens finansutskott och riksdagens revisorer för kännedom.

48 §

Riksbanken är bokföringsskyldig och det åligger banken att fullgöra denna skyldighet på ett sätt som ger erforderlig information för en bedömning av bankens verksamhet.

Varje år före den 15 februari skall fullmäktige till riksdagen och riksdagens revisorer avge redovisning för det föregående räkenskapsåret samt förslag till disposition av riksbankens vinst. Redovisningen skall omfatta resultaträkning, balansräkning, förvaltningsberättelse och en redogörelse för valuta- och kreditpolitiken.

¹ Jämför RFS 1987:3 med föreskrift om tillämpningen av anställningsförrordningen (1965:601) vid riksdagen och dess myndigheter.

49 §

Riksbankens resultaträkning och balansräkning fastställs av riksdagen, som också beslutar hur bankens vinst skall disponeras. Har reservfonden gått ned under femhundra miljoner kronor skall minst tio procent av årets vinst avsättas till reservfonden tills denna åter nått upp till detta belopp.

Riksdagen beslutar om ansvarsfrihet för fullmäktige för förvaltningen av riksbanken.

Avslutande bestämmelser

50 §

Riksbanken skall löpande offentliggöra statistiska uppgifter om valuta- och kreditförhållanden. Riksbanken skall även offentliggöra beslut om diskontoförändringar.

51 §

Ett kreditinstitut som inte uppfyller uppställda kassakrav skall betala särskild avgift till staten.

Frågan om särskild avgift provas av riksbanken.

52 §

Den särskilda avgiften enligt 51 § skall svara mot en ränta på underskottet för varje dag som får uppgå till högst två gånger diskontot vid varje tid.

Om det finns särskilda skäl, får avgiften nedsättas eller efterges.

53 §

Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet lämnar oriktig uppgift i samband med fullgörande av skyldighet enligt 22 § skall dömas till böter, om gärningen inte är belagd med straff i brottsbalken.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

54 §

Riksbanken skall utan hinder av vad som föreskrivs i 8 kap. 8 § sekretesslagen (1980:100) underrätta polismyndighet eller åklagarmyndighet om det i riksbankens kassarörelse, valutahandel, in- och utlåningsrörelse, betalningsutjämning eller handel med värdepapper framkommer uppgifter som ger anledning att anta att ett brott har begåtts.

Riksbanken skall utan hinder av vad som föreskrivs i 8 kap. 8 § sekretesslagen (1980:100) underrätta polismyndighet eller åklagarmyndighet om det i riksbankens kassarörelse, valutahandel, in- och utlåningsrörelse, betalningsutjämning eller handel med värdepapper eller rättigheter och skyldigheter som anknyter till sådana tillgångar framkommer uppgifter som ger anledning att anta att ett brott har begåtts.

Om det finns särskilda skäl får riksbanken underlåta att lämna sådan underrättelse.

55 §

Åtal mot vice riksbankschef för brott som han begått i utövningen av sin tjänst får beslutas endast av finansutskottet eller av fullmäktige. Detta gäller dock inte i fråga om brott som begåtts i utövningen av riksbankens beslutanderätt enligt valutalagen (1939:350).

56 §

Riksbankens beslut enligt denna lag får överklagas endast i den utsträckning och i den ordning som sägs i besvärstadgan (RFS 1970:3) för riksdagen och dess verk.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1989.

2. Genom lagen upphävs lagen (1934:437) för Sveriges riksbank, lagen (RFS 1975:6) med reglemente för riksbanken och lagen (1970:1028) om rikets mynt.

3. Verksamhet som inte föreskrivs i den nya lagen eller i annan lag men som påbörjats med stöd av äldre lag får bedrivas till dess verksamheten kan avslutas.

4. Befogenheten att åtala brott skall bedömas efter äldre lag om, när handlingen företogs, för åtal gällde förutsättning som inte har upptagits i den nya lagen.

5. Övergångsbestämmelserna till lagen (1970:1028) om rikets mynt, punkterna 3–6, gäller fortfarande.

6. Om det i lag eller annan författning hänvisas till en föreskrift som har ersatts genom bestämmelser i denna lag tillämpas i stället de nya bestämmelserna.

1. Denna lag träder, med i 2 angivet undantag, i kraft den 1 januari 1989.

2. Bestämmelserna i 35 § fjärde stycket träder i kraft den 1 juli 1989.

3. Genom lagen upphävs lagen (1934:437) för Sveriges riksbank, lagen (RFS 1975:6) med reglemente för riksbanken och lagen (1970:1028) om rikets mynt.

4. Verksamhet som inte föreskrivs i den nya lagen eller i annan lag men som påbörjats med stöd av äldre lag får bedrivas till dess verksamheten kan avslutas.

5. Befogenheten att åtala brott skall bedömas efter äldre lag om, när handlingen företogs, för åtal gällde förutsättning som inte har upptagits i den nya lagen.

6. Övergångsbestämmelserna till lagen (1970:1028) om rikets mynt, punkterna 3–6, gäller fortfarande.

7. Om det i lag eller annan författning hänvisas till en föreskrift som har ersatts genom bestämmelser i denna lag tillämpas i stället de nya bestämmelserna.

2 Förslag¹ till Lag om upphävande av lagen (1982:1158) om riksgäldskontoret

1988/89:FiU4
Bilaga 1
Utskottets
lagförslag

Härigenom föreskrivs att lagen (1982:1158) om riksgäldskontoret skall upphöra att gälla vid utgången av juni 1989.

1. De som är ledamöter i fullmäktige vid utgången av juni 1989 skall före den 15 oktober 1989 till riksdagen avge berättelse över förvaltningen under det föregående budgetåret.

2. Befogenheten att åtala brott skall bedömas enligt den upphävda lagen om, när handlingen företogs, för åtal gällde förutsättning som efter lagens upphävande inte längre är föreskriven.

¹ Likalydande med propositionens förslag.

3 Förslag¹ till Lag om statens upplåning

1988/89:FiU4
Bilaga 1
Utskottets
lagförslag

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Efter särskilt bemyndigande som lämnas av riksdagen för ett budgetår i sänder får regeringen eller efter regeringens bestämmande riksgäldskontoret ta upp lån till staten för att

1. finansiera löpande underskott i statsbudgeten och andra utgifter som grundar sig på riksdagens beslut,

2. tillhandahålla sådana krediter och fullgöra sådana garantier som riksdagen beslutat om,

3. amortera, lösa in och i samråd med riksbanken köpa upp statslån, samt

4. tillgodose riksbankens behov av valutareserv och av statspapper för marknadsoperationer.

2 § Lån som har tagits upp av staten förvaltas av regeringen eller efter regeringens bemyndigande av riksgäldskontoret.

3 § För samtliga lån och garantier som regeringen eller riksgäldskontoret ombesörjer är staten ansvarig.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1989.

¹ Likalydande med propositionens förslag.

4 Förslag till Lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)

1988/89:FiU4
Bilaga 1
Utskottets
lagförslag

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 8 § sekretesslagen (1980:100)¹ skall ha följande lydelse.

Propositionens förslag

Utskottets förslag

8 kap. 8 §

Sekretess gäller i riksbankens kas-sarörelse, valutahandel, in- och ut-låningsrörelse, betalningsutjämnning samt handel med värdepapper och i riksgäldskontorets upplåningsverk-samhet för uppgift om enskilda eko-nomiska förhållanden.

Sekretess gäller i riksbankens kas-sarörelse, valutahandel, in- och ut-låningsrörelse, betalningsutjämnning samt handel med värdepapper eller rättigheter och skyldigheter som an-knyter till sådana tillgångar. Sekre-tess gäller också i riksgäldskontorets upplåningsverksamhet för uppgift om enskilda ekonomiska förhål-landen.

Sekretess gäller i annan av myndighet bedriven upplåningsverksamhet eller affärsmässig utlåningsverksamhet för uppgift om enskilda affärs- eller driftförhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs.

Har uppgift, för vilken sekretess gäller enligt andra stycket, lämnats till annan myndighet, gäller sekretessen också där. Sekretessen gäller dock inte, om uppgiften ingår i beslut av den mottagande myndigheten.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1989.

¹ Lagen omtryckt 1985:1059.

5 Förslag till Lag om ändring i lagen (1988:46) om revision av riksdagsförvaltningen m.m.

1988/89:FiU4
Bilaga 1
Utskottets
lagförslag

Härigenom föreskrivs att lagen (1988:46) om revision av riks-
dagsförvaltningen skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Utskottets förslag

1 §

Revision av riks-
dagsförvaltningen
utövas dels av riksdagens revisorer,
dels av *revisionsenheten inom riks-
banken och riksgäldskontoret*.

Revision av riks-
dagsförvaltningen
utövas dels av riksdagens revisorer,
dels av *riksbankens revisionsenhet*.

Revision av Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond utövas dels av riksdagens revisorer, dels av revisionsansvarig inom fonden.

2 §

Utöver den granskning som riksdagens revisorer genomför enligt lagen (1987:518) med instruktion för riksdagens revisorer skall de för varje avslutat räkenskapsår granska riksbankens *och riksgäldskontorets* tillstånd, styrelse och förvaltning samt verksamheten vid den inre riksdagsförvaltningen, riksdagens ombudsmän och Nordiska rådets svenska delegation och Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond.

Utöver den granskning som riksdagens revisorer genomför enligt lagen (1987:518) med instruktion för riksdagens revisorer skall de för varje avslutat räkenskapsår granska riksbankens tillstånd, styrelse och förvaltning samt verksamheten vid den inre riksdagsförvaltningen, riksdagens ombudsmän och Nordiska rådets svenska delegation och Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond.

Revisorerna skall särskilt se till att de olika organens organisation av och kontroll över redovisningen samt medels- och värdeförvaltningen är tillfredsställande.

3 §

Riksdagens revisorer skall avge *berättelse* till riksdagen över revisionen av riksbanken *senast den 15 mars*, av Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond *likaledes senast den 15 mars* och av riksgäldskontoret *senast den 1 december*.

Berättelserna skall belysa omfattningen och inriktningen av revisorernas granskning och i vad gäller riksbanken *och riksgäldskontoret* utmynna i ett uttalande huruvida revisorerna anser att ansvarsfrihet bör beviljas *vederbörande* fullmäktige.

Riksdagens revisorer skall *senast den 15 mars* avge *berättelser* till riksdagen över revisionen av riksbanken och Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond.

Berättelserna skall belysa omfattningen och inriktningen av revisorernas granskning och i vad gäller riksbanken utmynna i ett uttalande huruvida revisorerna anser att ansvarsfrihet bör beviljas *fullmäktige i riksbanken*.

I berättelsen om riksbanken skall revisorerna också ta ställning till riksbankens resultat- och balansräkningar.

4 §

I bankoreglementet (RFS 1975:6) och lagen (1982:1158) om riksgäldskontoret finns bestämmelser om det ansvar som fullmäktige i riksbanken respektive riksgäldskontoret har för revisionen av den egna myndigheten. Motsvarande bestämmelser finns i vad gäller den inre riksdagsförvaltningen i lagen (1983:1061) med instruktion för riksdagens förvaltningskontor och i vad gäller Riksbankens jubileumsfond i stadgarna för Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond.

I lagen (1988:00) om Sveriges riksbank finns bestämmelser om det ansvar som fullmäktige i riksbanken har för revisionen av den egna myndigheten. Motsvarande bestämmelser finns i vad gäller den inre riksdagsförvaltningen i lagen (1983:1061) med instruktion för riksdagens förvaltningskontor och i vad gäller Riksbankens jubileumsfond i stadgarna (RFS 1988:1) för Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond.

5 §

Riksgäldskontorets revisionsenhet skall förutom riksgäldskontoret också granska den inre riksdagsförvaltningen, riksdagens ombudsmän, riksdagens revisorer och Nordiska rådets svenska delegation.

Riksbankens revisionsenhet skall förutom riksbanken också granska den inre riksdagsförvaltningen, riksdagens ombudsmän, riksdagens revisorer och Nordiska rådets svenska delegation.

6 §

Den revision som utövas av de särskilda revisionsenheterna och inom Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond skall främst inriktas på att bedöma om redovisningen är rättvisande och i enlighet med god revisionssed.

Den revision som utövas av riksbankens revisionsenhet och inom Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond skall främst inriktas på att bedöma om redovisningen är rättvisande och i enlighet med god redovisningssed.

7 §

Myndigheterna respektive Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond fastställer revisionsplan var och en för sin verksamhet.

Det ankommer på cheferna för revisionsenheterna respektive revisionsansvarig inom Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond att efter samråd med riksdagens revisorer utarbeta revisionsplaner.

Det ankommer på chefen för riksbankens revisionsenhet och revisionsansvarig inom Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond att efter samråd med riksdagens revisorer utarbeta revisionsplaner.

8 §

För den revision av andra organ än *riksgäldskontoret* som skall verkställas av *kontorets* revisionsenhet svarar enhetens chef. Fullmäktige får dock meddela administrativa riktlinjer för även denna verksamhet.

Föranleder revisionen enligt föregående stycke anmärkningar eller påpekanden beträffande en myndighet skall chefen för revisionsenheten underrätta myndigheten direkt om dessa. Det ankommer inte på fullmäktige i *riksgäldskontoret* att ta ställning till anmärkningar och påpekanden som inte avser *riksgäldskontoret*.

För den revision av andra organ än *riksbanken* som skall verkställas av *bankens* revisionsenhet svarar enhetens chef. Fullmäktige får dock meddela administrativa riktlinjer för även denna verksamhet.

Föranleder revisionen enligt föregående stycke anmärkningar eller påpekanden beträffande en myndighet skall chefen för revisionsenheten underrätta myndigheten direkt om dessa. Det ankommer inte på fullmäktige i *riksbanken* att ta ställning till anmärkningar och påpekanden som inte avser *riksbanken*.

9 §

Chefen för revisionsenhet *respektive* revisionsansvarig vid Riksbankens jubileumsfond skall, när anledning därtill föreligger, omedelbart och direkt till riksdagens revisorer anmäla förhållanden som framkommit vid eller har samband med revisionen. Han skall årligen, samtidigt med att *myndighet respektive* stiftelsen avger föreskriven berättelse över sin verksamhet, till riksdagens revisorer avlämna rapport om den av honom ledda revisionsverksamheten.

Chefen för *riksbankens* revisionsenhet *och* revisionsansvarig vid Riksbankens jubileumsfond skall, när anledning därtill föreligger, omedelbart och direkt till riksdagens revisorer anmäla förhållanden som framkommit vid eller har samband med revisionen. Han skall årligen, samtidigt med att *riksbanken och* stiftelsen avger föreskriven berättelse över sin verksamhet, till riksdagens revisorer avlämna rapport om den av honom ledda revisionsverksamheten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1989.

6 Förslag¹ till
Lag om ändring i lagen (1982:1255) om författningssamlingar
för riksdagens förvaltningskontor och riksbanken

1988/89:FiU4
Bilaga 1
Utskottets
lagförslag

Härigenom föreskrivs att 7 § lagen (1982:1255) om författningssamlingar
för riksdagens förvaltningskontor och riksbanken skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §

Av riksbanken beslutade författningar skall kungöras i RBFS.

*Utan hinder av första stycket får
författningar som är av särskilt all-
mänt intresse i stället kungöras i
Svensk författningssamling.*

*Om kungörande skett enligt andra
stycket skall en notis om detta införas
i RBFS så snart det kan ske.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1989.

¹Likalydande med propositionens förslag.

Härigenom föreskrivs att 1–3 §§ lagen (1987:576) om arvoden m.m. för uppgdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Utskottets förslag*

1 §

Arvoden för vissa uppgdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ skall utgå enligt följande:

1. Sveriges riksbank

Fullmäktig: 23 000 kronor för år.

Fullmäktiges ordförande: 7 700 kronor för år utöver fullmäktige-arvodet.

Fullmäktig som är deputerad: 23 000 kronor för år utöver fullmäktige-arvodet.

Suppleant för fullmäktig: 7 700 kronor för år.

Ledamot av valutastyrelsen som inte är tjänsteman i riksbanken: 9 200 kronor för år.

Suppleant i valutastyrelsen som inte är tjänsteman i riksbanken: 3 100 kronor för år.

2. Riksgäldskontoret

Fullmäktig: 14 400 kronor för år.

Fullmäktiges ordförande: 14 400 kronor för år utöver fullmäktige-arvodet.

Ledamot av arbetsutskottet som ej är ordförande eller riksgäldsdirektör: 8 300 kronor för år utöver fullmäktige-arvodet.

Suppleant för fullmäktig: 3 200 kronor för år.

3. Riksdagens förvaltningsstyrelse

Ledamot: 9 200 kronor för år.

Vice ordförande i förvaltningsstyrelsen: 3 100 kronor för år utöver ledamotsarvodet.

Ordförande i direktionen: 3 900

Arvoden för vissa uppgdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ skall utgå enligt följande:

1. Sveriges riksbank

Fullmäktig *som inte är tjänsteman i riksbanken*: 23 000 kronor för år.

Fullmäktiges ordförande: 7 700 kronor för år utöver fullmäktige-arvodet.

Suppleant för fullmäktig *som inte är tjänsteman i riksbanken*: 7 700 kronor för år.

Ledamot av valutastyrelsen som inte är tjänsteman i riksbanken: 9 200 kronor för år.

Suppleant i valutastyrelsen som inte är tjänsteman i riksbanken: 3 100 kronor för år.

2. Riksdagens förvaltningsstyrelse

Ledamot: 9 200 kronor för år.

Vice ordförande i förvaltningsstyrelsen: 3 100 kronor för år utöver ledamotsarvodet.

Ordförande i direktionen: 3 900

kronor för år utöver arvodet som ledamot av förvaltningsstyrelsen.

Ledamot av direktionen som *ej* är vice ordförande i förvaltningsstyrelsen eller ordförande i direktionen: 3 100 kronor för år utöver arvodet som ledamot av förvaltningsstyrelsen.

Suppleant i förvaltningsstyrelsen: 3 100 kronor för år.

4. Riksdagens revisorer

Revisor: 12 900 kronor för år.

Ordförande: 5 200 kronor för år utöver arvodet som revisor.

Vice ordförande: 3 900 kronor för år utöver arvodet som revisor.

Ledamot av arbetsutskottet som inte är ordförande eller vice ordförande eller tjänsteman vid kansliet: 3 100 kronor för år utöver arvodet som revisor.

Suppleant: 3 100 kronor för år.

5. Nordiska rådets svenska delegation

Ledamot av arbetsutskottet: 2 300 kronor för år.

Ordförande: 5 700 kronor för år utöver arvodet som ledamot av arbetsutskottet.

Suppleant i arbetsutskottet: sammanträdesarvode enligt 2 §.

6. Riksdagens besvärsnämnd

Ledamot: 1 700 kronor för år.

Ordförande: 5 200 kronor för år utöver ledamotsarvode.

Suppleant: sammanträdesarvode enligt 2 §.

7. Valprövningsnämnden

Ledamot och suppleant: dagarvode med motsvarande tillämpning av bestämmelserna i förordningen (1978:45) om ersättning vid kommittéuppdrag.

Ordföranden och dennes ersättare: 9 200 kronor för år utöver dagarvode.

8. Utrikesnämnden

Ledamot och suppleant: sammanträdesarvode enligt 2 § under tid då riksmöte inte pågår.

kronor för år utöver arvodet som ledamot av förvaltningsstyrelsen.

Ledamot av direktionen som *inte* är vice ordförande i förvaltningsstyrelsen eller ordförande i direktionen: 3 100 kronor för år utöver arvodet som ledamot av förvaltningsstyrelsen.

Suppleant i förvaltningsstyrelsen: 3 100 kronor för år.

3. Riksdagens revisorer

Revisor: 12 900 kronor för år.

Ordförande: 5 200 kronor för år utöver arvodet som revisor.

Vice ordförande: 3 900 kronor för år utöver arvodet som revisor.

Ledamot av arbetsutskottet som inte är ordförande eller vice ordförande eller tjänsteman vid kansliet: 3 100 kronor för år utöver arvodet som revisor.

Suppleant: 3 100 kronor för år.

4. Nordiska rådets svenska delegation

Ledamot av arbetsutskottet: 2 300 kronor för år.

Ordförande: 5 700 kronor för år utöver arvodet som ledamot av arbetsutskottet.

Suppleant i arbetsutskottet: sammanträdesarvode enligt 2 §.

5. Riksdagens besvärsnämnd

Ledamot: 1 700 kronor för år.

Ordförande: 5 200 kronor för år utöver ledamotsarvode.

Suppleant: sammanträdesarvode enligt 2 §.

6. Valprövningsnämnden

Ledamot och suppleant: dagarvode med motsvarande tillämpning av bestämmelserna i förordningen (1978:45) om ersättning vid kommittéuppdrag.

Ordföranden och dennes ersättare: 9 200 kronor för år utöver dagarvode.

7. Utrikesnämnden

Ledamot och suppleant: sammanträdesarvode enligt 2 § under tid då riksmöte inte pågår.

9. Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond

Ledamot och suppleant: 10 000 kronor för år.

Ordförande: 11 000 kronor för år utöver ledamotsarvodet.

Vice ordförande: 5 500 kronor för år utöver ledamotsarvodet.

8. Stiftelsen Riksbankens jubileumsfond

Ledamot och suppleant: 10 000 kronor för år.

Ordförande: 11 000 kronor för år utöver ledamotsarvodet.

Vice ordförande: 5 500 kronor för år utöver ledamotsarvodet.

2 §

För fullgörande av i 1 § angivna uppdrag utgår särskilt arvode för sammanträdesdag (sammanträdesarvode) med belopp som fastställs av riksdagens förvaltningskontor. Sammanträdesarvode utgår dock inte till

a) riksbanksfullmäktig som är deputerad

b) riksbankschef

c) vice riksbankschef

d) riksgäldsdirektör.

Till suppleant som deltar i sammanträde utan att delta i beslut utgår sammanträdesarvode endast om respektive organ beslutar det. Sammanträdesarvode enligt denna paragraf utgår *ej* när arvodering sker med tillämpning av förordningen om ersättning vid kommittéuppdrag.

För fullgörande av i 1 § angivna uppdrag utgår särskilt arvode för sammanträdesdag (sammanträdesarvode) med belopp som fastställs av riksdagens förvaltningskontor. Sammanträdesarvode utgår dock inte till

a) riksbankschef,

b) vice riksbankschef.

Till suppleant som deltar i sammanträde utan att delta i beslut utgår sammanträdesarvode endast om respektive organ beslutar det. Sammanträdesarvode enligt denna paragraf utgår *inte* när arvodering sker med tillämpning av förordningen (1978:46) om ersättning vid kommittéuppdrag.

3 §

För resor som företas för fullgörande av uppdrag som avses i 1 § 6 och 7 utgår resekostnadsersättning, traktamente och annan ersättning enligt allmänt reseavtal som gäller för statens tjänstemän eller, när det är fråga om utrikes resa, enligt utlandsresereglementet (1953:666).

För riksdagsledamot, som uppbär traktamente enligt ersättningsstadgan (1971:1197) för riksdagens ledamöter 7 och 8 §§, minskas dock dagtraktamentet med det belopp för dag som utgår enligt nämnda bestämmelser.

För resor som företas för fullgörande av uppdrag som avses i 1 § 1, 6 och 7 utgår resekostnadsersättning, traktamente och annan ersättning enligt allmänt reseavtal som gäller för statens tjänstemän eller, när det är fråga om utrikes resa, enligt utlandsresereglementet (1953:666).

För riksdagsledamot, som uppbär traktamente enligt ersättningsstadgan (1971:1197) för riksdagens ledamöter 7 och 8 §§, minskas dock dagtraktamentet med det belopp för dag som utgår enligt nämnda bestämmelser.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1989 såvitt avser 1 § 1 och 2 § i fråga om riksbanksfullmäktig som är deputerad samt såvitt avser 3 § och i övrigt den 1 juli 1989.

8 Förslag¹ till
Lag om ändring i lagen (1974:922) om kreditpolitiska medel

1988/89:FiU4

Bilaga 1
Utskottets
lagförslag

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1974:922) om kreditpolitiska medel

dels att rubriken närmast före 11 § skall utgå.

dels att 11–13 §§ skall upphöra att gälla,

dels att 1 och 6 §§ samt 30 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Kreditpolitiska medel enligt denna lag är likviditetskrav, *kassakrav*, utlåningsreglering, emissionskontroll, allmän placeringsplikt, särskild placeringsplikt och räntereglering.

Kreditpolitiska medel enligt denna lag är likviditetskrav, utlåningsreglering, emissionskontroll, allmän placeringsplikt, särskild placeringsplikt och räntereglering.

6 §

I fråga om likviditetskrav, *kassakrav*, utlåningsreglering, placeringsplikt eller räntereglering får riksbanken

1. begränsa användningen till ett eller flera slag av institut,

2. undantaga visst institut, om särskilda skäl föreligger,

3. utfärda olika föreskrifter för skilda institut.

I fråga om likviditetskrav, utlåningsreglering, placeringsplikt eller räntereglering får riksbanken

1. begränsa användningen till ett eller flera slag av institut,

2. undantaga visst institut, om särskilda skäl föreligger,

3. utfärda olika föreskrifter för skilda institut.

30 §²

Särskild avgift skall utgöra, vid åsidosättande av föreskrift i fråga om

1. likviditets- eller *kassakrav*, ett belopp som svarar mot ränta på underskottet för tiden från föregående beräkningstidpunkt eller, om tidigare beräkning ej skett, från det föreskriften trätt i tillämpning eller för beräkningsperioden, varvid räntesatsen för år får i *fråga om likviditetskrav* överstiga riksbankens diskonto med högst tre procentenheter

Särskild avgift skall utgöra, vid åsidosättande av föreskrift i fråga om

1. likviditetskrav, ett belopp som svarar mot ränta på underskottet för tiden från föregående beräkningstidpunkt eller, om tidigare beräkning ej skett, från det föreskriften trätt i tillämpning eller för beräkningsperioden, varvid räntesatsen för år får överstiga riksbankens diskonto med högst tre procentenheter,

¹Likalydande med propositionens förslag.

²Senaste lydelse 1987:385.

och i fråga om kassakrav uppgå till
högst två gånger diskontot,

2. utlåningsreglering, ett belopp som för tiden från den föregående beräkningstidpunkten eller, om en tidigare beräkning ej skett, från det föreskriften trätt i tillämpning eller för beräkningsperioden svarar mot ränta på det belopp med vilket utlåningen, garantiförbindelserna eller leasingobjektens värde överskridit den fastställda gränsen, varvid räntesatsen för år får med högst tre procentenheter överstiga riksbankens diskonto,

3. emissionskontroll, högst två procent av hela lånesumman för varje år av den för lånet bestämda längsta löptiden,

4. allmän placeringsplikt, ett belopp som för beräkningsperiod svarar mot ränta på den del av ålagd placeringsplikt för perioden eller för perioden och tidigare beräkningsperioder sammantagna som ej uppfyllts, varvid räntesatsen för år får med högst tre procentenheter överstiga riksbankens diskonto,

5. särskild placeringsplikt, högst fem procent av den del av ålagd placeringsplikt som ej uppfyllts,

6. räntereglering, två gånger det belopp med vilket räntan avvikit från den ränta som skolat utgå enligt fastställd räntesats.

Vid tillämpning av första stycket 1 får utjämning ske mellan över- och underskott vid olika beräkningstidpunkter eller under två eller flera beräkningsperioder och räntan beräknas på det genomsnittliga underskottet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1989.

9 Förslag¹ till
Lag om ändring i valutalagen (1939:350)

1988/89:FiU4
Bilaga 1
Utskottets
lagförslag

Härigenom föreskrivs i fråga om valutalagen (1939:350)
dels att 8 § skall upphöra att gälla,
dels att 6 a § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 a §²

Riksbankens beslutanderätt enligt denna lag utövas inom riksbanken av en styrelse (valutastyrelsen). Valutastyrelsen består av nio ledamöter. Två av dem utses av regeringen, de övriga av fullmäktige i riksbanken. För varje ledamot skall i samma ordning högst två suppleanter utses.

Föreskrifter enligt 6 § första stycket beslutas av fullmäktige i riksbanken.

Riksbankens beslutanderätt i övrigt enligt denna lag utövas inom riksbanken av en styrelse (valutastyrelsen). Utan hinder av första stycket får fullmäktige i riksbanken överlåta åt valutastyrelsen att besluta om föreskrifter som är av mindre principiell betydelse.

Valutastyrelsen består av nio ledamöter. Två av dem utses av regeringen, de övriga av fullmäktige i riksbanken. För varje ledamot skall i samma ordning högst två suppleanter utses.

Valutastyrelsens beslut får överklagas hos fullmäktige i riksbanken inom tre veckor från det klaganden fick del av beslutet.

Om minst tre av de ledamöter eller suppleanter, som deltagit i styrelsens beslut yrkar det, skall beslutet underställas fullmäktige för prövning. Ett sådant yrkande skall framställas genast efter det att beslutet fattats.

Fullmäktiges beslut får inte överklagas.

Närmare bestämmelser rörande valutastyrelsen meddelas i *bankoreglementet*.

Närmare bestämmelser rörande valutastyrelsen meddelas i lagen (1988:00) om Sveriges riksbank.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1989.

¹Likalydande med propositionens förslag.

²Senaste lydelse 1987:388.

10 Förslag¹ till Lag om ändring i föräldrabalken

1988/89:FiU4

Bilaga 1
Utskottets
lagförslag

Härigenom föreskrivs att 15 kap. 8 § föräldrabalken² skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

15 kap.
8 §³

Aktier, obligationer, pantbrev, företagshypoteksbrev, skuldebrev och andra sådana värdehandlingar skall, om sammanlagda värdet överstiger ett belopp motsvarande två gånger gällande basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, i den omyndiges namn nedsätas i öppet förvar hos *riksbanken eller annan* bank. Vill förmyndaren ta ut nedsatt värdehandling, skall han söka överförmyndarens tillstånd. Sådant tillstånd erfordras ej, där värdehandlingen endast skall genom bankens försorg överföras till annan bank för att där nedsättas i öppet förvar. De nedsatta värdehandlingarna skall under överförmyndarens tillsyn vårdas i enlighet med vad som föreskrivs om vård om omyndigs värdehandlingar.

Vad sålunda om nedsättning av omyndigs värdehandlingar föreskrivits skall ej äga tillämpning med avseende å bevis eller motbok rörande tillgodohavande å räkning hos bank, ej heller med avseende å bevis, som utfärdats om inskrivning i statsskuldboken eller Sveriges allmänna hypoteksbanks skuldbok eller skuldbok hos annan inrättning, som regeringen bestämmer, såframt å beviset finnes antecknat, att inskrivningen skett med förbehåll att kapitalbelopp å inskriven fordran eller därå utställd obligation eller ock inskriven obligation eller å sådan obligation belöpande kapitalbelopp ej må lyftas utan överförmyndarens tillstånd.

Premieobligationer, vilka utfärdats av staten, skola, såframt ej obligationerna äro nedsatta i öppet förvar hos bank eller överförmyndaren medgiver undantag, inskrivas i statsskuldboken med förbehåll, varom i andra stycket sägs.

Utövar en förmyndare förmynderskap för flera omyndiga, skola vid tillämpning av det i första stycket givna stadgandet de omyndigas värdehandlingar sammanräknas.

Aktier, obligationer, pantbrev, företagshypoteksbrev, skuldebrev och andra sådana värdehandlingar skall, om sammanlagda värdet överstiger ett belopp motsvarande två gånger gällande basbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, i den omyndiges namn nedsätas i öppet förvar hos bank. Vill förmyndaren ta ut nedsatt värdehandling, skall han söka överförmyndarens tillstånd. Sådant tillstånd erfordras ej, där värdehandlingen endast skall genom bankens försorg överföras till annan bank för att där nedsättas i öppet förvar. De nedsatta värdehandlingarna skall under överförmyndarens tillsyn vårdas i enlighet med vad som föreskrivs om vård om omyndigs värdehandlingar.

¹Likalydande med propositionens förslag.

²Balken omtryckt 1983:485.

³Senaste lydelse 1984:654.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1988/89:FiU4

Finnas omyndigs värdehandlingar, som skola förvaltas av förmyndaren, i öppet förvar hos bank utan att hava nedsatts enligt bestämmelse i detta kapitel, skall å dem tillämpas vad i denna balk är stadgat om nedsatta värdehandlingar.

Bilaga 1
Utskottets
lagförslag

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1989.

**11 Förslag¹ till
Lag om ändring i lagen (1924:322) om vård av omyndigs
värdehandlingar**

1988/89:FiU4
Bilaga 1
Utskottets
lagförslag

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1924:322)² om vård av omyndigs värdehandlingar skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Hava för omyndigs räkning värdehandlingar blivit hos riksbanken eller annan bank i öppet förvar nedsatta efter vad i föräldrabalken är stadgat, svara banken för de sålunda nedsatta värdehandlingarnas förvaring och förvaltning i enlighet med vad här nedan i 2–7 §§ stadgas. Ej må i vidare mån än där sägs avtal träffas om befrielse från de förpliktelser, som enligt nämnda lagrum åvila banken; har så skett, vare avtalet utan verkan.

Finnas eljest i öppet förvar hos bank omyndigs värdehandlingar, å vilka skall tillämpas vad i föräldrabalken är stadgat beträffande nedsatta värdehandlingar, äge vad i första stycket sägs motsvarande tillämpning.

Om värdehandlingar för omyndigs räkning har satts ner i öppet förvar hos bank enligt föräldrabalkens bestämmelser, svarar banken för de nedsatta värdehandlingarnas förvaring och förvaltning enligt bestämmelserna i 2–7 §§. Avtal om befrielse från bankens förpliktelser i strid mot 2–7 §§ är utan verkan.

Första stycket tillämpas också om en omyndigs värdehandlingar i annat fall finns i öppet förvar hos en bank och föräldrabalkens bestämmelser beträffande nedsatta värdehandlingar skall gälla.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1989.

¹Likalydande med propositionens förslag.

²Lagen omtryckt 1976:616.

12 Förslag¹ till
Lag om ändring i inkassolagen (1974:182)

1988/89:FiU4
Bilaga 1
Utskottets
lagförslag

Härigenom föreskrivs att 2 och 13 §§ inkassolagen (1974:182)² skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Inkassoverksamhet, som avser indrivning av fordringar för annans räkning eller fordringar som har övertagits för indrivning, får bedrivas endast efter tillstånd av datainspektionen.

Om inkassoverksamheten utgör ett underordnat led i en annan verksamhet och inte någon av verksamheterna utgör näringsverksamhet eller om inkassoverksamheten bedrivs av ett företag för ett annat företag inom samma koncern behövs tillstånd endast i fall då inkassoverksamheten avser fordringar som tillkommer eller har övertagits från någon som inte utan tillstånd enligt denna lag hade kunnat driva in fordringarna.

Tillstånd behövs ej för inkassoverksamhet som är av tillfällig natur och avser endast enstaka fordringar eller som bedrivs av *Sveriges riksbank*, *Sveriges investeringsbank AB*, företag under bankinspektionens tillsyn eller advokat.

Tillstånd behövs ej för inkassoverksamhet som är av tillfällig natur och avser endast enstaka fordringar eller som bedrivs av *Sveriges investeringsbank AB*, företag under bankinspektionens tillsyn eller advokat.

13 §

Datainspektionen utövar tillsyn över efterlevnaden av denna lag. Inspektionens tillsyn omfattar dock ej verksamhet som bedrivs av *Sveriges riksbank*, *Sveriges investeringsbank AB*, företag under bankinspektionens tillsyn eller advokat.

Datainspektionen utövar tillsyn över efterlevnaden av denna lag. Inspektionens tillsyn omfattar dock ej verksamhet som bedrivs av *Sveriges investeringsbank AB*, företag under bankinspektionens tillsyn eller advokat.

Tillsynen skall utövas så, att den inte vållar större kostnader eller olägenheter än som är nödvändigt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1989.

¹ Likalydande med propositionens förslag.

² Lagen omtryckt 1981:738.

13 Förslag till Lag om ändring i lagen (1986:765) med instruktion för riksdagens ombudsmän

1988/89:FiU4
Bilaga 1
Utskottets
lagförslag

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1986:765) med instruktion för riksdagens ombudsmän skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Utskottets förslag

2 §

Under ombudsmännens tillsyn står

1. statliga och kommunala myndigheter,
2. tjänstemän och andra befattningshavare vid dessa myndigheter,
3. annan som innehar tjänst eller uppdrag, varmed följer myndighetsutövning, såvitt avser denna hans verksamhet,
4. tjänstemän och uppdragstagare i statliga affärsverk, när de för verkens räkning fullgör uppdrag i sådana aktiebolag där staten genom verken utövar ett bestämmande inflytande.

I fråga om betättningshavare vid försvarsmakten omfattar tillsynen dock endast befäl av lägst fänriks grad och dem som innehar motsvarande tjänsteställning.

Ombudsmännens tillsyn omfattar ej

1. riksdagens ledamöter,
2. riksdagens förvaltningsstyrelse, riksdagens valprövningsnämnd, riksdagens besvärdsnämnd eller kammarsekreteraren,
3. riksbanksfullmäktige, riksbankschefen och vice riksbankschefer, utom såvitt avser deltagande i utövning av riksbankens beslutanderätt enligt valutalagen (1939:350), riksbankens direktion, fullmäktige i riksgäldskontoret eller riksgäldsdi-
rektören,
3. riksbanksfullmäktige, riksbankschefen och vice riksbankschefer, utom såvitt avser deltagande i utövning av riksbankens beslutanderätt enligt valutalagen (1939:350),

4. regeringen eller statsråd,
5. justitiekanslern samt
6. ledmöter av beslutande kommunala församlingar.

Ombudsmännen står ej under tillsyn av varandra.

Med befattningshavare förstås i denna lag, om inte annat framgår av sammanhanget, person som står under ombudsmännens tillsyn.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1989 såvitt avser vice riksbankschefer och riksbankens direktion samt i övrigt den 1 juli 1989.

Propositionens lagförslag

1988/89:FiU4
Bilaga 2
Propositionens
lagförslag

1 Förslag till

Lag om Sveriges riksbank

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Sveriges riksbank, som enligt 9 kap. 12 § regeringsformen är landets centralbank och en myndighet under riksdagen, får endast bedriva eller ta del i sådan verksamhet som enligt lag ankommer på riksbanken.

2 § Riksbanken skall ha en grundfond som uppgår till ettusen miljoner kronor, en reservfond som uppgår till femhundra miljoner kronor samt en dispositionsfond.

3 § Med bankinstitut förstås i denna lag bankaktiebolag, sparbanker och centrala föreningsbanker.

Med kreditinstitut förstås bankinstitut, lokala föreningsbanker, kreditaktiebolag, finansbolag, fondkommissionsbolag, allmänna pensionsfonden, försäkringsföretag med svensk koncession, landshypoteks- och stadshypoteksinstitutionerna samt Svenska skeppshypotekskassan.

Ändamål

4 § Riksbanken har enligt 9 kap. 12 § regeringsformen ansvar för valuta- och kreditpolitik. Den skall också främja ett säkert och effektivt betalningsväsende.

Betalningsväsendet

5 § Enligt 9 kap. 13 § regeringsformen har riksbanken ensam rätt att ge ut sedlar och mynt samt att bestämma om utformningen av de sedlar och mynt som banken ger ut.

Sedlar och mynt som ges ut av riksbanken är lagliga betalningsmedel.

Penningheten i Sverige kallas krona. Kronan delas i etthundra öre.

6 § Sedlar får ges ut med valörerna tio, tjugo, femtio, etthundra, femhundra, ettusen och tiotusen kronor.

Mynt får ges ut med valörerna tio öre, femtio öre, en krona, fem kronor och tio kronor.

Dessutom får minnes- och jubileumsmynt med andra valörer ges ut.

7 § Riksbanken skall svara för landets försörjning med sedlar och mynt.

8 § Sedlar och mynt som är skadade eller förslitna får lösas in av riksbanken. För sedlar som blivit helt förstörda får riksbanken betala ersättning.

Om särskilda skäl finns, får riksbanken lösa in sedlar och mynt som upphört att vara lagliga betalningsmedel.

Valuta- och kreditpolitik

9 § Riksbanken skall följa utvecklingen på valuta- och kreditmarknaderna samt vidta erforderliga penningpolitiska åtgärder.

10 § Riksbanken skall bestämma det system som skall gälla för att fastställa kronans värde i förhållande till utländska valutor samt bestämma om tillämpningen av detta system.

11 § Det ankommer på riksbanken att i valutapolitiskt syfte hålla tillgångar i utländsk valuta, utländska fordringar och guld.

12 § Riksbanken får i valutapolitiskt syfte köpa, sälja och förmedla utländsk valuta, utländska statspapper, andra lätt omsättningsbara skuldebrev i utländsk valuta och guld samt rättigheter och skyldigheter som anknyter till nämnda tillgångar.

13 § I valutapolitiskt syfte får riksbanken ta upp utländsk kredit och kredit i utländsk valuta, bevilja kredit till annan centralbank och till Internationella valutafonden samt bevilja kredit inom ramen för verksamheten i Banken för internationell betalningsutjämning.

Efter medgivande av riksdagen får riksbanken i valutapolitiskt syfte bevilja kredit till andra internationella finansorgan som Sverige är medlem i och sluta avtal om långsiktiga internationella låneåtaganden.

Riksbanken får också efter medgivande av riksdagen av egna medel tillskjuta insatskapital i internationella finansorgan som Sverige är medlem i.

14 § Riksbanken får förvärva de särskilda dragningsrätter som tillkommer Sverige genom deltagandet i Internationella valutafonden. Det åligger vidare riksbanken att fullgöra de skyldigheter som följer av Sveriges deltagande i detta system.

15 § Riksbanken får verka som förbindelseorgan i förhållande till internationella finansorgan som Sverige är medlem i.

16 § Riksbanken får med eller utan räntegottgörelse ta emot insättningar i valuta eller guld från andra stater, mellanstatliga organ och bankinrättningar. Riksbanken får göra sådana insättningar hos bankinrättningar.

Riksbanken får även ingå avtal om skyldigheter och rättigheter som anknyter till de insättningar som anges i första stycket.

17 § Bestämmelser om riksbankens ytterligare uppgifter och befogenheter inom det valutapolitiska området finns i valutalagen (1939: 350).

18 § Riksbanken får på penningpolitiskt motiverade villkor bevilja kredit till och ta emot inlåning från svenska bankinstitut samt medverka i betalningsutjämning. Räntevillkoren för denna ut- och inlåning skall offentliggöras.

Om det finns synnerliga skäl, får riksbanken även på andra villkor än som avses i första stycket bevilja kredit till svenska bankinstitut och till andra företag som står under tillsyn av bank- eller försäkringsinspektionen.

19 § I syfte att påverka kreditmarknaden får riksbanken

1. köpa, sälja och förmedla svenska statspapper, andra lätt omsättningsbara skuldebrev samt rättigheter och skyldigheter som anknyter till sådana tillgångar,

2. om särskilda skäl finns ge ut egna skuldebrev med kort löptid.

20 § I kreditpolitiskt syfte får riksbanken genom beslut i enskilda fall uppställa kassakrav gentemot kreditinstitut.

Med kassakrav avses att viss andel, högst femton procent, av kreditinstitutets placeringar eller förbindelser, beräknade på det sätt riksbanken i det enskilda fallet bestämmer, skall under angiven tid motsvaras av medel som med eller utan räntegottgörelse skall inneslå på räkning för institutet i riksbanken. I den utsträckning riksbanken i det enskilda fallet bestämmer likställs med sådana medel kreditinstitutets ineliggande kassa.

21 § Bestämmelser om möjlighet för riksbanken att använda vissa andra kreditpolitiska medel finns i lagen (1974: 922) om kreditpolitiska medel.

22 § Efter anmodan av riksbanken skall ett kreditinstitut till riksbanken lämna de uppgifter som riksbanken anser nödvändiga för att bedöma om en penningpolitisk åtgärd behöver vidtas eller för att utforma ett beslut om en sådan åtgärd.

Övriga uppgifter

23 § Riksbanken skall ta emot betalningar till och göra utbetalningar för staten.

För att täcka statens kortfristiga medelsbehov får riksbanken bevilja staten kontokredit.

24 § Inom ramen för riksbankens uppgifter som centralbank får riksbanken förvärva aktier, andelar i ekonomiska föreningar och liknande rättigheter och ta på sig de förpliktelser som är förenade med dessa rättigheter.

25 § Riksbanken får själv eller genom bolag som ägs av banken bedriva tryckerirörelse, papperstillverkning och tillverkning av sedlar samt tillverkning av mynt, medaljer och liknande föremål.

26 § Riksbanken får förvärva fastigheter och inventarier som är avsedda för den verksamhet som banken bedriver eller har del i.

För att skydda en fordran får riksbanken förvärva varje slag av egendom. Sådan egendom skall avyttras så snart det är lämpligt och senast när det kan ske utan förlust.

27 § Riksbanken får mot betalning utföra tjänster som har anknytning till bankens verksamhet som centralbank.

28 § Riksbanken får efter prövning i varje enskilt fall medge ackord samt besluta om avskrivning, nedsättning eller eftergift av fordran som banken har.

29 § Uppkommer i riksbankens verksamhet anledning att väcka en fråga om författningsändring eller annan åtgärd från statens sida, får fullmäktige göra framställning i ämnet till riksdagen eller regeringen.

30 § Vid planeringen och genomförandet av riksbankens verksamhet i fred skall de krav beaktas som totalförsvaret ställer.

Det åligger riksbanken att ansvara för beredskapsplanläggningen på bank- och betalningsväsendets område. Härvid skall riksbanken i erforderlig utsträckning samråda med berörda myndigheter, kreditinstitut och andra företag. Överstyrelsen för civil beredskap skall hållas underrättad om beredskapsplanläggningen.

31 § Enligt 9 kap. 12 § regeringsformen förvaltas riksbanken av åtta fullmäktige av vilka sju väljs av riksdagen och en, som är riksbankens chef, väljs av de övriga fullmäktige. De sistnämnda väljer även inom sig ordförande.

Fullmäktige väljer inom sig en eller flera vice ordförande. Riksbankschefen får inte väljas till vice ordförande.

32 § Enligt 8 kap. 6 § riksdagsordningen väljer fullmäktige utom sig högst två vice riksbankschefer och bestämmer i vilken inbördes ordning dessa, vid förhinder för riksbankschefen, skall vara suppleant för denne i fullmäktige.

Vice riksbankschef utövar även i övrigt riksbankschefens tjänst när denne har förhinder. Efter beslut av riksbankschefen inträder vice riksbankschef också i andra fall i riksbankschefens ställe vid behandlingen av vissa ärenden eller grupper av ärenden.

33 § Fullmäktig får inte vara statsråd eller ledamot eller suppleant i styrelsen för ett kreditinstitut. Fullmäktig får inte heller vara omyndig eller försatt i konkurs.

Första stycket gäller också vice riksbankschef.

34 § Riksbankens verksamhet bedrivs vid ett huvudkontor i Stockholm, där också fullmäktige har sitt säte.

Riksbanken bedriver dessutom verksamhet vid regionkontor, kassakontor och sedeldepåer till det antal och på de orter som riksbanken bestämmer.

35 § Vid huvudkontoret finns en revisionsenhet samt de övriga enheter som fullmäktige beslutar.

Under fullmäktige leds riksbankens verksamhet av riksbankschefen. Verksamheten vid revisionsenheten leds dock av fullmäktige, om annat inte följer av lagen (RFS 1968: 8) om revision av riksdagsförvaltningen.

Ärendenas fördelning mellan enheterna skall framgå av en arbetsordning för riksbanken.

Revisionsenheten vid riksbanken utför också revision av riksdagens förvaltningskontor, riksdagens ombudsmän, riksdagens revisorer och Nordiska rådets svenska delegation enligt revisionsplaner som fastställs av respektive myndighet.

36 § Hos riksbanken finns personal enligt upprättad personalförteckning samt annan personal i mån av behov och tillgång på medel enligt gällande budget.

Riksbanken får anlita utomstående för särskilda uppdrag i mån av behov och tillgång på medel enligt gällande budget.

Utöver vad som följer av 9 § anställningsstadgan (RFS 1976: 7) för riksdagen och dess organ får tjänster som tillsätts av fullmäktige tillsättas utan att de kungörs lediga till ansökan.

Ordinarie tjänster vid riksbanken inrättas av riksdagen. De ordinarie tjänsterna som riksbankschef och vice riksbankschefer tillsätts med förordnande för fem år. Övriga ordinarie tjänster tillsätts med förordnande för högst tre år.

37 § Enligt de förutsättningar som anges i 4 kap. 2 § punkterna 2 och 3 lagen (1976: 600) om offentlig anställning får riksbanken i särskilda fall

besluta att endast svensk medborgare får inneha eller utöva tjänst inom riksbanken.

1988/89:FiU4
Bilaga 2
Propositionens
lagförslag

38 § Riksbanken beslutar arbetsordning och de föreskrifter i övrigt som behövs för arbetet inom banken.

Riksbanken beslutar också i enskilda fall i frågor som rör personal och uppdragstagare hos banken, i den mån inte annat följer av lag eller beslut av riksdagen eller av riksdagens förvaltningskontor.

39 § Beträffande ersättning till fullmäktige och suppleanter finns föreskrifter i lagen (1984: 665) om arvoden m. m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ.

40 § 1 mom. Till ledamöter i den i 6 a § valutalagen (1939: 350) nämnda valutastyrelsen skall fullmäktige utse dels från riksbanken en vice riksbankschef, en fullmäktig eller suppleant för fullmäktig och en riksbanksdirektör, dels utanför banken fyra ledamöter, av vilka två skall representera bankväsendet och näringslivet i övrigt och två arbetstagarna. Fullmäktige skall dessutom utse högst två suppleanter för varje ledamot.

Vice riksbankschefen är valutastyrelsens ordförande. Fullmäktige förordnar en av de övriga inom riksbanken utsedda ledamöterna att vara vice ordförande.

Valutastyrelsen är beslutför när minst fem ledamöter är närvarande.

2 mom. Ärende som valutastyrelsen skall ta befattning med avgörs i valutastyrelsen, i valutastyrelsens direktion (valutadirektionen) eller av enskilda tjänstemän, en eller två i förening.

Valutastyrelsen avgör ärenden rörande tillämpningsföreskrifter enligt 6 a § andra stycket valutalagen (1939: 350) samt övriga ärenden som innefattar väsentliga principfrågor eller på annat sätt är av större betydelse.

Valutadirektionen skall förbereda ärenden som skall avgöras av valutastyrelsen och under styrelsen leda valutaregleringen. I valutadirektionen avgörs ärenden som utan att kräva valutastyrelsens avgörande bedöms betydelsefulla.

Enskilda tjänstemän, en eller två i förening, vilka därtill erhållit valutastyrelsens bemyndigande, avgör de ärenden som inte ankommer på valutastyrelsen eller valutadirektionen.

3 mom. Valutadirektionen består av den vice riksbankschef och riksbanksdirektör som ingår i valutastyrelsen, två av deras suppleanter i styrelsen samt den gruppchef eller motsvarande tjänsteman till vars verksamhetsområde ärendet hör. Har för vice riksbankschefen eller riksbanksdirektören utsetts mer än en suppleant bestämmer valutastyrelsen vilken av de två som skall ingå i valutadirektionen. Valutastyrelsen skall utse två tjänstemän i riksbanken som suppleanter för valutadirektionens ständiga ledamöter. Vice riksbankschefen är ordförande och riksbanksdirektören vice ordförande i valutadirektionen. Beslutförhet kräver att tre är närvarande.

4 mom. Har på sätt som föreskrivs i 6 a § femte stycket valutalagen (1939: 350) ett yrkande framställts om att beslut som valutastyrelsen fattar skall underställas fullmäktiges prövning, skall sökanden i ärendet under rättas om detta snarast möjligt och senast i samband med att han får meddelande om innehållet i styrelsens beslut.

Fullmäktig eller suppleant för fullmäktig får inte delta i fullmäktiges handläggning av ett ärende som han tagit befattning med i valutastyrelsen.

5 mom. Beträffande arvoden till valutastyrelsen finns föreskrifter i lagen (1984: 665) om arvoden m. m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndighe-

ter och organ. Vid resa, som föranleds av uppdraget, har ledamot och suppleant rätt till resekostnadsersättning och traktamente enligt vad som gäller för riksbanksdirektör.

1988/89:FiU4
Bilaga 2
Propositionens
lagförslag

Ärendenas handläggning

41 § Av fullmäktige avgörs

1. författningsfrågor,
2. frågan om fastställande av arbetsordning samt andra viktigare frågor om riksbankens organisation och arbetsformer,
3. frågor om systemet för att bestämma kronans värde i förhållande till andra valutor,
4. frågor om riktlinjer för förvaltningen av de tillgångar som anges i 11 §,
5. frågor om viktigare internationella kreditavtal,
6. frågor om diskonto och om räntevillkor vid ut- och inlåning enligt 18 § första stycket samt villkor vid utlåning enligt 18 § andra stycket,
7. frågor om viktigare rekommendationer till eller överenskommer med kreditinstitut,
8. frågor om kassakrav och särskild avgift när kassakrav inte uppfylls,
9. frågor om statens kontokredit,
10. frågor om förvärv av aktier eller andelar enligt 24 §,
11. viktigare frågor om ackord, avskrivning, nedsättning eller eftergift av fordran,
12. frågor om upprättande av personalförteckning, om beslut som avses i 37 § samt om tillsättande av tjänster som riksbanksdirektör, avdelningschef eller direktör för regionkontor,
13. frågor om skiljande från annan anställning än provanställning eller om skiljande från uppdrag eller om disciplinansvar, åtalsanmälan, avstängning eller läkarundersökning,
14. övriga frågor som enligt denna eller annan lag skall avgöras av fullmäktige, samt
15. frågor som fullmäktige finner vara av större vikt eller som riksbankschefen hänskjuter till fullmäktige.

Ärenden som inte skall avgöras av fullmäktige avgörs av riksbankschefen. I den mån sådana ärenden inte är av det slag att de behöver prövas av riksbankschefen, får de avgöras av annan tjänsteman enligt vad som anges i arbetsordningen eller i särskilda beslut.

42 § Innan riksbanken fattar beslut av större penningpolitisk vikt skall samråd ske med det statsråd som regeringen bestämmer.

Kan samråd inte komma till stånd och finns det synnerliga skäl får riksbanken besluta utan samråd.

43 § Fullmäktige skall sammanträda minst en gång varannan vecka. Vid sammanträdena skall protokoll föras.

Fullmäktige är beslutföra när minst sex ledamöter är närvarande. Ärenden som kräver ett skyndsamt beslut får dock avgöras av fem ledamöter, om minst fyra av dem är ense om beslutet. Vid omröstning skall varje ledamot ge sin mening till känna.

Om omröstning i vissa personalfrågor finns bestämmelser i 5 § lagen (RFS 1980:4) om beslutande organ i frågor om disciplinansvar m. m. beträffande arbetstagaré hos riksdagen och dess myndigheter och i 24 § anställningsstadgan (RFS 1971:3) för riksdagen och dess organ.

44 § Om ett ärende som skall behandlas av fullmäktige är av ringa betydelse eller av särskilt brådskande art får ärendet avgöras genom meddelanden mellan ledamöterna.

1988/89:FiU4
Bilaga 2
Propositionens
lagförslag

45 § Fullmäktige får inte sammanträda på ett område som är ockuperat av främmande makt.

46 § I skrivelse som fullmäktige avger till riksdagen eller regeringen skall det anges vilka ledamöter som deltagit i beslutet och vem som varit föredragande. Har skiljaktig mening anmälts i ärendet, skall den anges i skrivelsen eller framgå av bifogat protokollsutdrag.

Budget, redovisning och vinstdisposition

47 § Kalenderår är riksbankens räkenskapsår.

Varje år före utgången av december månad skall fullmäktige fastställa en budget för riksbankens förvaltningsverksamhet under det följande räkenskapsåret. Budgeten skall tillställas riksdagen och riksdagens revisorer för kännedom.

48 § Riksbanken är bokföringsskyldig och det åligger banken att fullgöra denna skyldighet på ett sätt som ger erforderlig information för en bedömning av bankens verksamhet.

Varje år före den 15 februari skall fullmäktige till riksdagen och riksdagens revisorer avge redovisning för det föregående räkenskapsåret samt förslag till disposition av riksbankens vinst. Redovisningen skall omfatta resultaträkning, balansräkning, förvaltningsberättelse och en redogörelse för valuta- och kreditpolitiken.

49 § Riksbankens resultaträkning och balansräkning fastställs av riksdagen, som också beslutar hur bankens vinst skall disponeras. Har reservfonden gått ned under femhundra miljoner kronor skall minst tio procent av årets vinst avsättas till reservfonden tills denna åter nått upp till detta belopp.

Riksdagen beslutar om ansvarsfrihet för fullmäktige för förvaltningen av riksbanken.

Avslutande bestämmelser

50 § Riksbanken skall löpande offentliggöra statistiska uppgifter om valuta- och kreditförhållanden. Riksbanken skall även offentliggöra beslut om diskontoförändringar.

51 § Ett kreditinstitut som inte uppfyller uppställda kassakrav skall betala särskild avgift till staten.

Frågan om särskild avgift prövas av riksbanken.

52 § Den särskilda avgiften enligt 51 § skall svara mot en ränta på underskottet för varje dag som får uppgå till högst två gånger diskontot vid varje tid.

Om det finns särskilda skäl, får avgiften nedsättas eller efterges.

53 § Den som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet lämnar oriktig uppgift i samband med fullgörande av skyldighet enligt 22 § skall dömas till böter, om gärningen inte är belagd med straff i brottsbalken.

I ringa fall skall inte dömas till ansvar.

54 § Riksbanken skall utan hinder av vad som föreskrivs i 8 kap. 8 § sekretesslagen (1980: 100) underrätta polismyndighet eller åklagarmyndighet om det i riksbankens kassarörelse, valutahandel, in- och utlåningsrörelse, betalningsutjämning eller handel med värdepapper framkommer uppgifter som ger anledning att anta att ett brott har begåtts.

Om det finns särskilda skäl får riksbanken underlåta att lämna sådan underrättelse.

55 § Åtal mot vice riksbankschef för brott som han begått i utövningen av sin tjänst får beslutas endast av finansutskottet eller av fullmäktige. Detta gäller dock inte i fråga om brott som begåtts i utövningen av riksbankens beslutanderätt enligt valutalagen (1939: 350).

56 § Riksbankens beslut enligt denna lag får överklagas endast i den utsträckning och i den ordning som sägs i besvärstadgan (RFS 1970: 3) för riksdagen och dess verk.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1989.

2. Genom lagen upphävs lagen (1934: 437) för Sveriges riksbank, lagen (RFS 1975: 6) med reglemente för riksbanken och lagen (1970: 1028) om rikets mynt.

3. Verksamhet som inte föreskrivs i den nya lagen eller i annan lag men som påbörjats med stöd av äldre lag får bedrivas till dess verksamheten kan avslutas.

4. Befogenheten att åtala brott skall bedömas efter äldre lag om, när handlingen företogs, för åtal gällde förutsättning som inte har upptagits i den nya lagen.

5. Övergångsbestämmelserna till lagen (1970: 1028) om rikets mynt, punkterna 3–6, gäller fortfarande.

6. Om det i lag eller annan författning hänvisas till en föreskrift som har ersatts genom bestämmelser i denna lag tillämpas i stället de nya bestämmelserna.

1988/89:FiU4
Bilaga 2
Propositionens
lagförslag

2 Förslag till

Lag om upphävande av lagen (1982: 1158) om riksgäldskontoret

1988/89:FiU4
Bilaga 2
Propositionens
lagförslag

Härigenom föreskrivs att lagen (1982: 1158) om riksgäldskontoret skall upphöra att gälla vid utgången av juni 1989.

1. De som är ledamöter i fullmäktige vid utgången av juni 1989 skall före den 15 oktober 1989 till riksdagen avge berättelse över förvaltningen under det föregående budgetåret.

2. Befogenheten att åtala brott skall bedömas enligt den upphävda lagen om, när handlingen företogs, för åtal gälde förutsättning som efter lagens upphävande inte längre är föreskriven.

3 Förslag till

Lag om statens upplåning

1988/89:FiU4

Bilaga 2

Propositionens

lagförslag

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Efter särskilt bemyndigande som lämnas av riksdagen för ett budgetår i sänder får regeringen eller efter regeringens bestämmande riksgäldskontoret ta upp lån till staten för att

1. finansiera löpande underskott i statsbudgeten och andra utgifter som grundar sig på riksdagens beslut,

2. tillhandahålla sådana krediter och fullgöra sådana garantier som riksdagen beslutat om,

3. amortera, lösa in och i samråd med riksbanken köpa upp statslån, samt

4. tillgodose riksbankens behov av valutareserv och av statspapper för marknadsoperationer.

2 § Lån som har tagits upp av staten förvaltas av regeringen eller efter regeringens bemyndigande av riksgäldskontoret.

3 § För samtliga lån och garantier som regeringen eller riksgäldskontoret ombesörjer är staten ansvarig.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1989.

4 Förslag till

Lag om ändring i sekretesslagen (1980: 100)

1988/89:FiU4

Bilaga 2

Propositionens
lagförslag

Härigenom föreskrivs att 8 kap. 8 § sekretesslagen (1980: 100)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

8 kap.

8 §

Sekretess gäller i riksbankens *bankrörelse* och i riksgäldskontorets upplåningsverksamhet för uppgift om enskilds ekonomiska förhållanden.

Sekretess gäller i riksbankens *kassarörelse, valutahandel, in- och utlåningsrörelse, betalningsutjämning samt handel med värdepapper* och i riksgäldskontorets upplåningsverksamhet för uppgift om enskilds ekonomiska förhållanden.

Sekretess gäller i annan av myndighet bedriven upplåningsverksamhet eller affärsmässig utlåningsverksamhet för uppgift om enskilds affärs- eller driftförhållanden, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs.

Har uppgift, för vilken sekretess gäller enligt andra stycket, lämnats till annan myndighet, gäller sekretessen också där. Sekretessen gäller dock inte, om uppgiften ingår i beslut av den mottagande myndigheten.

I fråga om uppgift i allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1989.

¹ Lagen omtryckt 1985: 1059.

5 Förslag till

Lag om ändring i bestämmelserna (RFS 1968: 8) om revision av riksdagsförvaltningen

1988/89:FiU4

Bilaga 2
Propositionens
lagförslag

Häriigenom föreskrivs att 5 § bestämmelserna (RFS 1968: 8) om revision av riksdagsförvaltningen¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §²

Utöver den kontroll som riksdagens revisorer skall utöva enligt lagen (1974: 1036) med instruktion för riksdagens revisorer skall revisorerna för varje avslutat räkenskapsår granska riksbankens och riksgäldskontorets tillstånd, styrelse och förvaltning. Revisorerna skall därvid särskilt tillse att verkens organisation av och kontroll över bokföringen samt medels- och värdeförvaltningen är tillfredsställande.

Revisorerna skall avge en särskild berättelse till riksdagen senast den 1 mars över revisionen av riksbanken och senast den 15 november över revisionen av riksgäldskontoret. Berättelsen skall innehålla uppgift angående omfattningen av den av revisorerna verkställda granskningen och uttalande huruvida revisorerna anser att ansvarsfrihet bör beviljas vederbörande fullmäktige.

Utöver den kontroll som riksdagens revisorer skall utöva enligt lagen (1974: 1036) med instruktion för riksdagens revisorer skall revisorerna för varje avslutat räkenskapsår granska riksbankens tillstånd, styrelse och förvaltning. Revisorerna skall därvid särskilt tillse att riksbankens organisation av och kontroll över bokföringen samt medels- och värdeförvaltningen är tillfredsställande.

Revisorerna skall avge en särskild berättelse till riksdagen senast den 15 mars över revisionen av riksbanken. Berättelsen skall innehålla uppgift angående omfattningen av den av revisorerna verkställda granskningen, ställningstagande till riksbankens resultat- och balansräkningar samt uttalande huruvida revisorerna anser att ansvarsfrihet bör beviljas fullmäktige.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 1989 avseende riksbanken och i övrigt den 1 juli 1989.

2. Revisorerna skall senast den 15 november 1989 till riksdagen avge en särskild berättelse över revisionen av riksgäldskontoret.

¹ Bestämmelserna omtryckta RFS 1975: 15.

² Senaste lydelse 1982: 1160.

6 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1982: 1255) om författningssamlingar för riksdagens förvaltningskontor och riksbanken

1988/89:FiU4

Bilaga 2

Propositionens
lagförslag

Härigenom föreskrivs att 7 § lagen (1982: 1255) om författningssamlingar för riksdagens förvaltningskontor och riksbanken skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §

Av riksbanken beslutade författningar skall kungöras i RBFS.

Utan hinder av första stycket får författningar som är av särskilt allmänt intresse i stället kungöras i Svensk författningssamling.

Om kungörande skett enligt andra stycket skall en notis om detta införas i RBFS så snart det kan ske.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1989.

7 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1984: 665) om arvoden m. m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ

1988/89:FiU4

Bilaga 2

Propositionens
lagförslag

Härigenom föreskrivs att 1–3 §§ lagen (1984: 665) om arvoden m. m. för uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Arvoden för vissa uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ skall utgå enligt följande:

1¹. Sveriges riksbank

Fullmäktigt: 20 000 kronor för år.

Fullmäktiges ordförande: 6 700 kronor för år utöver fullmäktigearvodet.

Fullmäktig som är deputerad: 20 000 kronor för år utöver fullmäktigearvodet.

Suppleant för fullmäktig: 6 700 kronor för år.

Ledamot av valutastyrelsen som inte är tjänsteman i riksbanken: 8 000 kronor för år.

Suppleant i valutastyrelsen som inte är tjänsteman i riksbanken: 2 700 kronor för år.

2. Riksgäldkontoret

Fullmäktig: 12 500 kronor för år.

Fullmäktiges ordförande: 12 500 kronor för år utöver fullmäktigearvodet.

Ledamot av arbetsutskottet som ej är ordförande eller riksgäldsdirektör: 7 200 kronor för år utöver fullmäktigearvodet.

Suppleant för fullmäktige: 2 800 kronor för år.

3. Riksdagens förvaltningsstyrelse

Ledamot: 8 000 kronor för år.

Vice ordförande i förvaltningsstyrelsen: 2 700 kronor för år utöver ledamotsarvodet.

Ordförande i direktionen: 3 400 kronor för år utöver arvodet som ledamot av förvaltningsstyrelsen.

Ledamot av direktionen som ej är vice ordförande i förvaltnings-

Föreslagen lydelse

1 §

Arvoden för vissa uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ skall utgå enligt följande:

1. Sveriges riksbank

Fullmäktig *som ej är tjänsteman i riksbanken*: 20 000 kronor för år.

Fullmäktiges ordförande: 6 700 kronor för år utöver fullmäktigearvodet.

Suppleant för fullmäktig *som ej är tjänsteman i riksbanken*: 6 700 kronor för år.

2. Riksdagens förvaltningsstyrelse

Ledamot: 8 000 kronor för år.

Vice ordförande i förvaltningsstyrelsen: 2 700 kronor för år utöver ledamotsarvodet.

Ordförande i direktionen: 3 400 kronor för år utöver arvodet som ledamot av förvaltningsstyrelsen.

Ledamot av direktionen som ej är vice ordförande i förvaltnings-

¹ Lydelse enligt prop. 1986/87: 123.

Nuvarande lydelse

styrelsen eller ordförande i direktionen: 2 700 kronor för år utöver arvodet som ledamot av förvaltningsstyrelsen.

Suppleant i förvaltningsstyrelsen: 2 700 kronor för år.

4. Riksdagens revisorer

Revisor: 11 200 kronor för år.

Ordförande: 4 500 kronor för år utöver arvodet som revisor.

Vice ordförande: 3 400 kronor för år utöver arvodet som revisor.

Ledamot av arbetsutskottet som inte är ordförande eller vice ordförande eller tjänsteman vid kansliet: 2 700 kronor för år utöver arvodet som revisor.

Suppleant: 2 700 kronor för år.

5. Nordiska rådets svenska delegation

Ledamot av arbetsutskottet: 2 000 kronor för år.

Ordförande: 5 000 kronor för år utöver arvodet som ledamot av arbetsutskottet.

Suppleant i arbetsutskottet: sammanträdesarvode enligt 2 §.

6. Riksdagens besvärsnämnd

Ledamot: 1 500 kronor för år.

Ordförande: 4 500 kronor för år utöver ledamotsarvodet.

Suppleant: sammanträdesarvode enligt 2 §.

7. Valprövningsnämnden

Ledamot och suppleant: dagavode med motsvarande tillämpning av bestämmelserna i förordningen (1978:45) om ersättning vid kommittéuppdrag.

Ordförande och dennes ersättare: 8 000 kronor för år utöver dagarvodet.

För fullgörande av i 1 § angivna uppdrag utgår särskilt arvode för sammanträdesdag (sammanträdesarvode) med belopp som fastställs av riksdagens förvaltningskontor. Sammanträdesarvode utgår dock inte till

a) riksbanksfullmäktig som är deputerad

b) riksbankschef

Föreslagen lydelse

styrelsen eller ordförande i direktionen: 2 700 kronor för år utöver arvodet som ledamot av förvaltningsstyrelsen.

Suppleant i förvaltningsstyrelsen: 2 700 kronor för år.

3. Riksdagens revisorer

Revisor: 11 200 kronor för år.

Ordförande: 4 500 kronor för år utöver arvodet som revisor.

Vice ordförande: 3 400 kronor för år utöver arvodet som revisor.

Ledamot av arbetsutskottet som inte är ordförande eller vice ordförande eller tjänsteman vid kansliet: 2 700 kronor för år utöver arvodet som revisor.

Suppleant: 2 700 kronor för år.

4. Nordiska rådets svenska delegation

Ledamot av arbetsutskottet: 2 000 kronor för år.

Ordförande: 5 000 kronor för år utöver arvodet som ledamot av arbetsutskottet.

Suppleant i arbetsutskottet: sammanträdesarvode enligt 2 §.

5. Riksdagens besvärsnämnd

Ledamot: 1 500 kronor för år.

Ordförande: 4 500 kronor för år utöver ledamotsarvodet.

Suppleant: sammanträdesarvode enligt 2 §.

6. Valprövningsnämnden

Ledamot och suppleant: dagavode med motsvarande tillämpning av bestämmelserna i förordningen (1978:45) om ersättning vid kommittéuppdrag.

Ordförande och dennes ersättare: 8 000 kronor för år utöver dagarvodet.

2 §

För fullgörande av i 1 § angivna uppdrag utgår särskilt arvode för sammanträdesdag (sammanträdesarvode) med belopp som fastställs av riksdagens förvaltningskontor. Sammanträdesarvode utgår dock inte till

a) riksbankschef

b) vice riksbankschef

1988/89:FiU4

Bilaga 2.

Propositionens
lagförslag

- c) vice riksbänkschef
d) riksgäldsdirektör.

Till suppleant som deltar i sammanträde utan att delta i beslut utgår sammanträdesarvode endast om respektive organ beslutar det. Sammanträdesarvode enligt denna paragraf utgår ej när arvodering sker med tillämpning av förordningen om ersättning vid kommittéuppgifter.

3 §

För resor som företas för fullgörande av uppdrag som avses i 1 § 6 och 7 utgår resekostnadsersättning, traktamente och annan ersättning enligt allmänt reseavtal som gäller för statens tjänstemän eller, när det är fråga om utrikes resa, enligt utlandsresereglementet (1953: 666).

För resor som företas för fullgörande av uppdrag som avses i 1 § 1, 6 och 7 utgår resekostnadsersättning, traktamente och annan ersättning enligt allmänt reseavtal som gäller för statens tjänstemän eller, när det är fråga om utrikes resa, enligt utlandsresereglementet (1953: 666).

För riksdagsledamot, som uppbär traktamente enligt ersättningsstadgan (1971: 1197) för riksdagens ledamöter 7 och 8 §§, minskas dock dagtraktamentet med det belopp för dag som utgår enligt nämnda bestämmelser.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1989 såvitt avser 1 § 1 och 2 § i fråga om riksbanksfullmäktig som är deputerad samt såvitt avser 3 § och i övrigt den 1 juli 1989.

8 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1974:922) om kreditpolitiska medel

1988/89:FiU4

Bilaga 2

Propositionens
lagförslag

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1974:922) om kreditpolitiska medel

dels att rubriken närmast före 11 § skall utgå,

dels att 11–13 §§ skall upphöra att gälla,

dels att 1 och 6 §§ samt 30 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Kreditpolitiska medel enligt denna lag är likviditetskrav, *kassakrav*, utlåningsreglering, emissionskontroll, allmän placeringsplikt, särskild placeringsplikt och räntereglering.

Kreditpolitiska medel enligt denna lag är likviditetskrav, utlåningsreglering, emissionskontroll, allmän placeringsplikt, särskild placeringsplikt och räntereglering.

6 §

I fråga om likviditetskrav, *kassakrav*, utlåningsreglering, placeringsplikt eller räntereglering får riksbanken

1. begränsa användningen till ett eller flera slag av institut,

2. undantaga visst institut, om särskilda skäl föreligger,

3. utfärda olika föreskrifter för skilda institut.

I fråga om likviditetskrav, utlåningsreglering, placeringsplikt eller räntereglering får riksbanken

1. begränsa användningen till ett eller flera slag av institut,

2. undantaga visst institut, om särskilda skäl föreligger,

3. utfärda olika föreskrifter för skilda institut.

30 §¹

Särskild avgift skall utgöra, vid åsidosättande av föreskrift i fråga om

1. likviditets- eller *kassakrav*, ett belopp som svarar mot ränta på underskottet för tiden från föregående beräkningstidpunkt eller, om tidigare beräkning ej skett, från det föreskriften trätt i tillämpning eller för beräkningsperioden, varvid räntesatsen för år får i fråga om likviditetskrav överstiga riksbankens diskonto med högst tre procentenheter och i fråga om *kassakrav* uppgå till högst två gånger diskontot.

2. utlåningsreglering, ett belopp som för tiden från den föregående beräkningstidpunkten eller, om en tidigare beräkning ej skett, från det föreskriften trätt i tillämpning eller för beräkningsperioden svarar mot

Särskild avgift skall utgöra, vid åsidosättande av föreskrift i fråga om

1. likviditetskrav, ett belopp som svarar mot ränta på underskottet för tiden från föregående beräkningstidpunkt eller, om tidigare beräkning ej skett, från det föreskriften trätt i tillämpning eller för beräkningsperioden, varvid räntesatsen för år får överstiga riksbankens diskonto med högst tre procentenheter.

¹ Senaste lydelse 1980: 522; med nuvarande lydelse avses lydelse enligt lagförslag 7 i det föregående.

ränta på det belopp med vilket utlåningen, garantiförbindelserna eller leasingobjektens värde överskridit den fastställda gränsen, varvid räntesatsen för år får med högst tre procentenheter överstiga riksbankens diskonto,

3. emissionskontroll, högst två procent av hela lånesumman för varje år av den för lånet bestämda längsta löptiden,

4. allmän placeringsplikt, ett belopp som för beräkningsperiod svarar mot ränta på den del av ålagd placeringsplikt för perioden eller för perioden och tidigare beräkningsperioder sammantagna som ej uppfyllts, varvid räntesatsen för år får med högst tre procentenheter överstiga riksbankens diskonto,

5. särskild placeringsplikt, högst fem procent av den del av ålagd placeringsplikt som ej uppfyllts,

6. räntereglering, två gånger det belopp med vilket räntan avvikit från den ränta som skolat utgå enligt fastställd räntesats.

Vid tillämpning av första stycket 1 får utjämning ske mellan överskott och underskott under två eller flera *perioder* och räntan beräknas på det genomsnittliga underskottet.

Vid tillämpning av första stycket 1 får utjämning ske mellan *över- och underskott vid olika beräkningsstidpunkter* eller under två eller flera *beräkningsperioder* och räntan beräknas på det genomsnittliga underskottet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1989.

Härigenom föreskrivs i fråga om valutalagen (1939: 350)

dels att 8 § skall upphöra att gälla,

dels att 6 a § skall ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 1986/87: 123

Föreslagen lydelse

6 a §¹

Riksbankens beslutanderätt enligt denna lag utövas inom riksbanken av en styrelse (valutastyrelsen). Valutastyrelsen består av nio ledamöter. Två av dem utses av regeringen, de övriga av fullmäktige i riksbanken. För varje ledamot skall i samma ordning högst två suppleanter utses.

Föreskrifter enligt 6 § första stycket beslutas av fullmäktige i riksbanken.

Riksbankens beslutanderätt i övrigt enligt denna lag utövas inom riksbanken av en styrelse (valutastyrelsen). *Utan hinder av första stycket får fullmäktige i riksbanken överlåta åt valutastyrelsen att besluta om föreskrifter som är av mindre principiell betydelse.*

Valutastyrelsen består av nio ledamöter. Två av dem utses av regeringen, de övriga av fullmäktige i riksbanken. För varje ledamot skall i samma ordning högst två suppleanter utses.

Valutastyrelsens beslut får överklagas hos fullmäktige i riksbanken inom tre veckor från det klaganden fick del av beslutet.

Om minst tre av de ledamöter eller suppleanter, som deltagit i styrelsens beslut yrkar det, skall beslutet underställas fullmäktige för prövning. Ett sådant yrkande skall framställas genast efter det att beslutet fattats.

Fullmäktiges beslut får inte överklagas.

Närmare bestämmelser rörande valutastyrelsen meddelas i *bankoreglementet*.

Närmare bestämmelser rörande valutastyrelsen meddelas i *lagen (1988: 00) om Sveriges riksbank*.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1989.

¹ Senaste lydelse 1975: 204.

Härigenom föreskrivs att 15 kap. 8 § föräldrabalken¹ skall ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*

15 kap.

8 §²

Aktier, obligationer, pantbrev, företagshypoteksbrev, skuldebrev och andra sådana värdehandlingar skall, om sammanlagda värdet överstiger ett belopp motsvarande två gånger gällande basbelopp enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring, i den omyndiges namn nedsättas i öppet förvar hos *riksbanken eller annan bank*. Vill förmyndaren ta ut nedsatt värdehandling, skall han söka överförmyndarens tillstånd. Sådant tillstånd erfordras ej, där värdehandlingen endast skall genom bankens försorg överföras till annan bank för att där nedsättas i öppet förvar. De nedsatta värdehandlingarna skall under överförmyndarens tillsyn vårdas i enlighet med vad som föreskrivs om vård om omyndigs värdehandlingar.

Aktier, obligationer, pantbrev, företagshypoteksbrev, skuldebrev och andra sådana värdehandlingar skall, om sammanlagda värdet överstiger ett belopp motsvarande två gånger gällande basbelopp enligt lagen (1962: 381) om allmän försäkring, i den omyndiges namn nedsättas i öppet förvar hos bank. Vill förmyndaren ta ut nedsatt värdehandling, skall han söka överförmyndarens tillstånd. Sådant tillstånd erfordras ej, där värdehandlingen endast skall genom bankens försorg överföras till annan bank för att där nedsättas i öppet förvar. De nedsatta värdehandlingarna skall under överförmyndarens tillsyn vårdas i enlighet med vad som föreskrivs om vård om omyndigs värdehandlingar.

Vad sålunda om nedsättning av omyndigs värdehandlingar föreskrivits skall ej äga tillämpning med avseende å bevis eller motbok rörande tillgodohavande å räkning hos bank, ej heller med avseende å bevis, som utfärdats om inskrivning i statsskuldboken eller Sveriges allmänna hypoteksbanks skuldbok eller skuldbok hos annan inrättning, som regeringen bestämmer, såframt å beviset finnes antecknat, att inskrivningen skett med förbehåll att kapitalbelopp å inskriven fordran eller därå utställd obligation eller ock inskriven obligation eller å sådan obligation belöpande kapitalbelopp ej må lyftas utan överförmyndarens tillstånd.

Premieobligationer, vilka utfärdats av staten, skola, såframt ej obligationerna äro nedsatta i öppet förvar hos bank eller överförmyndaren medgiver undantag, inskrivas i statsskuldboken med förbehåll, varom i andra stycket sägs.

Utövar en förmyndare förmynderskap för flera omyndiga, skola vid tillämpning av det i första stycket givna stadgandet de omyndigas värdehandlingar sammanräknas.

¹ Balken omtryckt 1983: 485.

² Senaste lydelse 1984: 654.

Finnas omyndigs värdehandlingar, som skola förvaltas av förmyndaren, i öppet förvar hos bank utan att hava nedsatts enligt bestämmelse i detta kapitel, skall å dem tillämpas vad i denna balk är stadgat om nedsatta värdehandlingar.

1988/89:FiU4

Bilaga 2

Propositionens
lagförslag

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1989.

11 Förslag till

Lag om ändring i lagen (1924: 322) om vård av omyndigs värdehandlingar

1988/89:FiU4

Bilaga 2

Propositionens
lagförslag

Härigenom föreskrivs att 1 § lagen (1924: 322)¹ om vård av omyndigs värdehandlingar skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Hava för omyndigs räkning värdehandlingar blivit hos riksbanken eller annan bank i öppet förvar nedsatta efter vad i föräldrabalken är stadgat, svara banken för de sålunda nedsatta värdehandlingarnas förvaring och förvaltning i enlighet med vad här nedan i 2-7 §§ stadgas. Ej må i vidare mån än där sägs avtal träffas om befrielse från de förpliktelser, som enligt nämnda lagrum åvila banken; har så skett, vare avtalet utan verkan.

Finnas eljest i öppet förvar hos bank omyndigs värdehandlingar, å vilka skall tillämpas vad i föräldrabalken är stadgat beträffande nedsatta värdehandlingar, äge vad i första stycket sägs motsvarande tillämpning.

Om värdehandlingar för omyndigs räkning har satts ner i öppet förvar hos bank enligt föräldrabalkens bestämmelser, svarar banken för de nedsatta värdehandlingarnas förvaring och förvaltning enligt bestämmelserna i 2-7 §§. Avtal om befrielse från bankens förpliktelser i strid mot 2-7 §§ är utan verkan.

Första stycket tillämpas också om en omyndigs värdehandlingar i annat fall finns i öppet förvar hos en bank och föräldrabalkens bestämmelser beträffande nedsatta värdehandlingar skall gälla.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1989.

¹ Lagen omtryckt 1976: 616.

12 Förslag till

Lag om ändring i inkassolagen (1974: 182)

Härigenom föreskrivs att 2 och 13 §§ inkassolagen (1974: 182)¹ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Inkassoverksamhet, som avser indrivning av fordringar för annans räknings eller fordringar som har övertagits för indrivning, får bedrivas endast efter tillstånd av datainspektionen.

Om inkassoverksamheten utgör ett underordnat led i en annan verksamhet och inte någon av verksamheterna utgör näringsverksamhet eller om inkassoverksamheten bedrivs av ett företag för ett annat företag inom samma koncern behövs tillstånd endast i fall då inkassoverksamheten avser fordringar som tillkommer eller har övertagits från någon som inte utan tillstånd enligt denna lag hade kunnat driva in fordringarna.

Tillstånd behövs ej för inkassoverksamhet som är av tillfällig natur och avser endast enstaka fordringar eller som bedrivs av *Sveriges riksbank*, *Sveriges investeringsbank AB*, företag under bankinspektionens tillsyn eller advokat.

Tillstånd behövs ej för inkassoverksamhet som är av tillfällig natur och avser endast enstaka fordringar eller som bedrivs av *Sveriges investeringsbank AB*, företag under bankinspektionens tillsyn eller advokat.

13 §

Datainspektionen utövar tillsyn över efterlevnaden av denna lag. Inspektionens tillsyn omfattar dock ej verksamhet som bedrivs av *Sveriges riksbank*, *Sveriges investeringsbank AB*, företag under bankinspektionens tillsyn eller advokat.

Datainspektionen utövar tillsyn över efterlevnaden av denna lag. Inspektionens tillsyn omfattar dock ej verksamhet som bedrivs av *Sveriges investeringsbank AB*, företag under bankinspektionens tillsyn eller advokat.

Tillsynen skall utövas så, att den inte vållar större kostnader eller olägenheter än som är nödvändigt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1989.

1988/89:FiU4

Bilaga 2

Propositionens

lagförslag

¹ Lagen omtryckt 1981: 738.

Sammanfattning	1
Inledning	1
Propositionen	3
Utskottet	3
Ärendets tidigare behandling	3
Ärendets fortsatta beredning	4
Riksgäldskontorets ställning	5
Riksbanken	6
Hemställan	10

Särskilt yttrande

Huvudmannaskapet för riksgäldskontoret (c)	11
--	----

Bilagor

1. Utskottets lagförslag	12
1 Lag om Sveriges riksbank	12
2 Lag om upphävande av lagen (1982:1158) om riksgäldskonto-	
ret	22
3 Lag om statens upplåning	23
4 Lag om ändring i sekretesslagen (1980:100)	24
5 Lag om ändring i lagen (1988:46) om revision av riksdagsför-	
valtningen m.m.	25
6 Lag om ändring i lagen (1982:1255) om författningssamlingar	
för riksdagens förvaltningskontor och riksbanken	28
7 Lag om ändring i lagen (1987:576) om arvoden m.m. för	
uppdrag inom riksdagen, dess myndigheter och organ	29
8 Lag om ändring i lagen (1974:922) om kreditpolitiska medel	
9 Lag om ändring i valutalagen (1939:350)	34
10 Lag om ändring i föräldrabalken	35
11 Lag om ändring i lagen (1924:322) om vård av omyndigs	
värdehandlingar	37
12 Lag om ändring i inkassolagen (1974:182)	38
13 Lag om ändring i lagen (1986:765) med instruktion för	
riksdagens ombudsmän	39
2. Propositionens lagförslag	40

